

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2021

Klára Pokorná

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Zásahy státu do ekonomiky za krizové situace, hodnocení ze strany veřejnosti
Bakalářská práce

2021

Klára Pokorná

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Klára Pokorná**
Osobní číslo: **E18177**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Téma práce: **Zásahy státu do ekonomiky za krizové situace, hodnocení ze strany veřejnosti**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je popsat ekonomické regulace prováděné státem za krizové situace v roce 2020 a postoje veřejnosti k těmto aktivitám. Na základě rešerše dostupných pramenů a empirického výzkumu ve zvoleném regionu provést analýzu postojů veřejnosti na zásahy státu v období krize a navrhnout případná doporučení.

Osnova:

- Krize a krizový management v EU
- Ekonomické regulace v případě mimořádných situací
- Případová studie řešení nouzového stavu vyhlášeného v souvislosti s Covid-19 v ČR

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- KRUGMAN, Paul R. *Návrat ekonomické krize*. Praha: Vyšehrad, 2009, 168 s. Moderní dějiny. ISBN 978-80-7021-984-3.
MORAN, M., REIN, M., et GOODIN, R., *The Oxford Handbook of Public Policy*. Oxford: Oxford University Press, 2006, 983 pp. ISBN 978-0-19-926928-0.
POTŮČEK, M., et al, *Veřejná politika*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2010, 396 s. ISBN 978-80-86429-50-2.
ROTHBARD, M., N., *Ekonomie státních zásahů*. Praha: Liberální institut, 2005, 443 s. ISBN 80-86389-10-3.
WOODS, Thomas E. *Krach: příčiny krize a nápravná opatření, která ji jen zhoršují*. Praha: Dokořán, 2010, 222 s. PNK. ISBN 978-80-7363-273-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Mgr. Bohuslav Pernica, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlašuji:

Práci s názvem *Zásahy státu do ekonomiky za krizové situace*, hodnocení ze strany veřejnosti jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2021

Klára Pokorná v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Mgr. Bohuslavu Pernicovi, Ph.D., za odborné vedení, vstřícný přístup a cenné rady v průběhu zpracování bakalářské práce.

ANOTACE

Dne 1. března, 2020 byly v České republice potvrzeny první případy nákazy v souvislosti s celosvětovou pandemií Covid-19. V této návaznosti byla zavedena vládní opatření, která omezila transakce mezi lidmi a vyžadovala, aby všichni občané setrvali ve svých domovech kromě zajištění nezbytných potřeb. Zavedení těchto vládních opatření s sebou neslo dopady na celé národní hospodářství. Tato bakalářská práce analyzuje postoje veřejnosti na vydaná opatření a současně sleduje vývoj hospodářské politiky státu v době koronakrize.

KLÍČOVÁ SLOVA

Krizová situace, opatření, pandemie, regulace, zásahy státu.

TITLE

Economic interventions of state during the pandemic and its acceptance by the general public

ANNOTATION

On March 1st, 2020, the first positive cases connected with the global Covid-19 pandemic were confirmed in the Czech Republic. As a result, government measures have been put in place to restrict human-to-human transactions and require all citizens to remain in their homes in addition to providing for essential needs. The introduction of these government measures has had implications for the entire national economy. This bachelor thesis analyzes the public's attitudes to the government measures issued and, at the same time, monitors the development of the state's economic policy during the corona crisis.

KEYWORDS

Crisis situation, measures, pandemic, regulations, state interventions.

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	9
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	10
ÚVOD.....	11
1. TEORETICKÉ VYMEZENÍ PROBLÉMU	13
1.1. Krizový management a ekonomické vymezení zásahů vlády	13
1.1.1. Vymezení pojmu krizový management	13
1.1.1. Ekonomické vymezení zásahů vlády	15
1.2. Krizový management v ČR	17
1.2.1. Orgány krizového managementu	17
1.2.2. Krizové stavy	20
1.3. Zásahy vlády za krizové situace	23
1.3.1. Legislativní vymezení zásahů vlády	23
1.3.2. Regulace jako zásahy vlády	25
2. PLÁN VÝZKUMU PROBLÉMU.....	27
2.1. Výzkumný problém	27
2.1.1. Vymezení výzkumného problému pomocí Pestoffova trojúhelníku	27
2.1.2. Vymezení výzkumného problému za krizové situace	29
2.1.3. Vymezení nouzových stavů za krizové situace	31
2.2. Charakteristika dat výzkumu.....	33
2.2.1. Klasifikace vydaných opatření.....	33
2.2.2. Vymezení postojů veřejnosti	35
2.2.3. Vymezení ekonomických projevů	36
3. PŘÍPADOVÁ STUDIE	37
3.1.1. Vývoj krizové situace v souvislosti s Covid-19.....	37
3.1.2. Zhodnocení postojů veřejnosti.....	42
3.1.3. Zhodnocení ekonomických dopadů	47
ZÁVĚR	51
POUŽITÁ LITERATURA	53
PŘÍLOHY	57
PŘÍLOHA 1 – Přehled zakázaných provozů v ČR k 13. 4. 2021	58
PŘÍLOHA 2 – Přehled provozů s omezením v ČR k 13. 4. 2021	67
PŘÍLOHA 3 - Programy pro firmy a OSVČ k 8. 4. 2021	69

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Seznam ilustrací

Obrázek 1 - Optimální podoba magického čtyřúhelníku dle OECD.....	17
Obrázek 2 - Vývoj makroekonomických ukazatelů v letech 1995-2020 v ČR.....	23
Obrázek 3 - Vztah trhu, státu a občanského sektoru jako regulátoru života společnosti	28
Obrázek 4 - Vývoj křivky přísnosti v době koronakrize v ČR.....	39
Obrázek 5 - Vývoj počtu nakažených v době koronakrize v ČR	40
Obrázek 6 - Vývoj počtu zemřelých v době koronakrize v ČR	41
Obrázek 7 - Přehled odpovědí k nošení roušek za září 2020 v ČR	43
Obrázek 8 - Přehled odpovědí na podporu ekonomiky v době koronakrize v ČR.....	46
Obrázek 9 - Magický čtyřúhelník v době koronakrize v ČR.....	48
Obrázek 10 - Magický čtyřúhelník v letech 2019-2020 v ČR.....	49

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Přehled vyhlášených nouzových stavů na území ČR.....	22
Tabulka 2 - Klíč přísnosti jednotlivých opatření.....	34
Tabulka 3 - Přehled vydaných opatření v roce 2020 v ČR.....	38
Tabulka 4 - Vývoj přísnosti opatření v době koronakrize v ČR.....	42

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BRS	Bezpečnostní rada státu
CVVM	Centrum pro výzkum veřejného mínění
ČR	Česká republika
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
HDP	hrubý domácí produkt
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
MF ČR	Ministerstvo financí ČR
MO ČR	Ministerstvo obrany ČR
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
ORP	obec s rozšířenou působností
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PČR	Policie České republiky
Sb.	Sbírka zákonů
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
WHO	World Health Organization
π	míra inflace
y	vývoj HDP
u	míra nezaměstnanosti
bú	vývoj platební bilance

ÚVOD

V roce 2020 postihla svět rychle se šířící pandemie virové choroby Covid-19, která je v současné době dle globálního hlediska nejdiskutovanějším problémem. Většina zasažených států musela jednat a přistoupit k regulacím, které omezovaly transakce mezi lidmi a vedly ke snížení dopadů. I z toho důvodu se státní regulace stávají předmětem mnoha výzkumů a diskusí.

Pro cíl bakalářské práce bude vybrána Česká republika (ČR), která se s nákazou potýká od 1. března 2020, kdy došlo k prvním potvrzeným případům na jejím území. Tento den znamená pro ČR pomyslný můstek, kdy se musela začít vypořádat s takzvanou koronakrizí a v jejímž důsledku začala vláda vydávat opatření, které omezovaly pohyb mezi lidmi a zasahovaly tak do práv a povinností lidí. Postupné přijímání opatření vyústilo k vyhlášení nouzového stavu ke dni 12. března 2020. V této návaznosti docházelo k zpřísnění vydaných opatření, avšak rychlý zásah ze strany vlády řadí Českou republiku na jedno z prvních míst v rychlosti odezvy na šíření nákazy.

Struktura této práce bude rozdělena do tří kapitol, přičemž první kapitola bude věnována teoretickému vymezení, zejména obecné charakteristice krizového managementu, která bude následně představena v podmínkách České republiky. Následně se bude věnovat vymezení zásahů státu za krizové situace, které nevycházejí z potřeby udržení ekonomiky, ale z potřeby omezení šíření koronaviru Covid-19 a s tím související snížení počtu nakažených a zemřelých.

Druhá kapitola se bude zaměřovat na plán výzkumu problému, který bude zahrnovat teorii pro potřeby analýzy, zejména vymezení pojmů a zároveň budou představeny koncepty chápání a zkoumání velmi rozsáhlého problému, kterým krizová situace způsobená koronavirem Covid-19 je. Zodpovíme si, koho se vzniklá krizová situace dotýká a jaké s sebou nese dopady v souvislosti s vyhlášenými nouzovými stavy a vydávanými opatřeními. Posléze se bude věnovat charakteristice dat výzkumu, prostřednictvím kterých dochází k hodnocení vzniklé krizové situace a vytváření postojů veřejnosti.

Poslední kapitola se bude zabývat již samotnou analýzou, kde budu časově porovnávat vývoj krizové situace od jejího vypuknutí doposud. V této návaznosti budou analyzována vydaná vládní opatření prostřednictvím indexu přísnosti. Následně budou zhodnoceny postoje veřejnosti prostřednictvím empirických výzkumů a koncem této kapitoly se budu zabývat ekonomickými dopady, které byly způsobené vydanými opatřeními.

Závěr práce bude patřit shrnutí zjištěných výsledků prostřednictvím nastavených metod a návrhu možných doporučení.

1. TEORETICKÉ VYMEZENÍ PROBLÉMU

Pro potřeby analýzy je třeba si nejdříve vysvětlit klíčové pojmy a modely teorie, s nimiž se v analýze pracuje. Zde jde o vymezení pojmu krizového managementu a obecné vymezení cílů hospodářské politiky vlády, na základě kterých vláda zasahuje do ekonomiky. Následně je obecná charakteristika krizového managementu implementována v podmínkách České republiky včetně orgánů krizového managementu, které jsou pověřeni řešením krizových stavů. Rovněž jde o vymezení cílů hospodářské politiky na území České republiky a zařazení obecného pojmu do kontextu státních zásahů za krizové situace.

1.1. Krizový management a ekonomické vymezení zásahů vlády

Máme-li dobře porozumět otázkám krizového managementu je potřeba podívat se na teoretickou část pojmů včetně historické souvislosti vzniku těchto pojmů. V kontextu s vysvětlením krizového managementu je důležité specifikovat postoje státu v zásazích do ekonomiky.

1.1.1. Vymezení pojmu krizový management

Pojem krizový management se skládá ze slova krize a management. Pojem krize má původ ve starořeckém slově *krino*, které v překladu znamená vybírat, rozhodovat, posuzovat, měřit mezi dvěma variantami, které zahrnovaly úspěch – neúspěch, právo – bezpráví, život – smrt. V souvislosti s historickým vývojem z něho později vzniklo slovo *krisis*, kterým se vyjadřovala rozhodná chvíle nebo doba, rozhodnutí nebo nesnáze, až do dnešní podoby českého slova krize. (Zuzák aj., 2009) Na základě definice lze krizi obecně charakterizovat jako vyvrcholení nějakého děje, směřující k nutné a neodkladné změně. Jde o situaci, která způsobuje změnu v navyklém způsobu života a vyvolává stav nerovnováhy, ohrožení nebo příležitosti.

Slovo management vychází z anglického slova *to manage*, tedy řídit. Původem z francouzského slova *ménagement*, který v sobě ukrývá kořeny z latinského slova *manus*, tedy ruka. V dnešní době management lze chápat jako vědní obor zahrnující matematiku, statistiku, sociologii a psychologii. (Kalnický aj., 2012). Pojem management bývá popisován různými definicemi. Lze určit proudy, kterými je interpretován, avšak pokud jde o samotnou definici, záleží na každém z nás, ke které definici se přikloníme. V rámci této práce budeme vycházet z definice Vodáček (1999, s. 19-21) „*Management je ucelený soubor přístupů, názorů, zkušeností, doporučení a metod, které vedoucí pracovníci (manažeři) užívají ke zvládnutí specifických činností (manažerských funkcí), jež jsou nezbytné k dosažení cílů organizace.*“

Během historie management prošel spousty transformacemi, avšak jeho poslání zůstalo stejné. Zejména koordinace výkonů skrze společné cíle, hodnoty, odpovídající struktury, neustálé zdokonalování vzdělání a všeobecný rozvoj za účelem dosažení výkonu a schopnosti adaptovat se změnám. (Antušák aj., 2016)

V knize *Management. Tasks, Responsibilities, Practices* není zřejmý výklad slova management, dokonce se uvádí nesnadnost jeho interpretace. Hlavním důvodem je rozsah tohoto slova, který zahrnuje funkci a s tím spojené osoby, které funkci vykonávají. Dále se jedná o obor studia a vědní disciplínu. Pojem nabyl internacionální platnost a není nutné jej překládat, avšak v české literatuře se často setkáme s tradičním slovem „řízení“. (Vodáček aj., 2013)

Stejně jako u obecného managementu existuje mnoho definic, je tomu tak i u krizového managementu. Dle Antušák a Vilášek (2016) můžeme krizový management popsat jako soubor specifických přístupů, metod a nástrojů, které jsou využívány řídicími pracovníky k zajištění funkčnosti daného subjektu v momentě působení nepříznivých vlivů. Ať už se jedná o krizové situace charakteru přírodního, antropogenního, bezpečnostního, či vojenského.

Antušák (2009) uvádí, že krizový management slouží jako určitá forma obecného managementu založeného na předvídání a předcházení problémů, následného řízení problémů a v poslední řadě v jejich zvládnutí. Takto jsou vytvořeny konstruktivní podmínky pro zvládnutí krizové situace s vysokou mírou efektivnosti řízení. V této návaznosti definoval krizový management takto: „*Krizový management je ucelený soubor teoretických přístupů, praktických doporučení a metod, uplatňovaných v hierarchizovaném a funkčně propojeném systému orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob, jehož cílem je minimalizovat (zamezit) možnost vzniku krize nebo (v případě, že krize již nastala) redukovat rozsah škod a minimalizovat dobu trvání krize. Důležitou součástí krizového řízení je i odstraňování následků působení negativních krizových faktorů, obnova systému a jeho návrat do nového (vylepšeného) běžného stavu*“. (Antušák, 2009, s. 25-26)

V praxi se nejčastěji můžeme setkat s definicí, která vyjadřuje specifickou profesi, zahrnující skupinu řídicích pracovníků, především profesionály, lidí v oboru, zástupce státu atp. V neposlední řadě můžeme o krizovém managementu říct, že se jedná o vědní disciplínu, teorii o hrozbách a příčinách, teorii o zvládnutí krize nebo podlehnutí krizi. Již samo slovní spojení krizový management v nás vyvolává určité riziko, potenciální hrozbu či nebezpečí.

Z toho vyplývá, že při krizové situaci, která může být přírodního, bezpečnostního či armádního charakteru, jsou uplatňovány řídicí opatření a postupy, které komplexně řeší problematiku ohrožení území a umožňuje eliminovat krizové situace nebo minimalizuje jejich dopady na obyvatele, životní prostředí, majetek a na fungování společnosti na určitém území. (Valášek aj., 2008)

1.1.1. Ekonomické vymezení zásahů vlády

Vláda může do chování ekonomiky státu zasahovat prostřednictvím dvou nástrojů, a to fiskální a monetární politikou. Dle Mankiw (1999) představuje fiskální politika politiku stabilního vývoje hospodářství, ale také formu rozhodování vlády ve věci výše daní a úrovně vládních výdajů. Podle Maaytová (2015) představuje realizaci záměrných a chtěných změn struktury a objemu veřejných příjmů a výdajů, aktivní volbu objemu výsledného rozpočtového salda a způsob jeho krytí k dosažení stabilizace proměnných, jakými jsou agregátní nabídka a poptávka a míra nezaměstnanosti. Z výše uvedeného vyplývá, že fiskální politika je vykonávána státem za účelem dosažení stabilizace ekonomického růstu a představuje proces, v rámci kterého, jsou rozdělovány zdroje mezi soukromé a veřejné statky a důchody.

Začátky fiskální politiky lze spatřovat jako důsledek Velké hospodářské krize ve 30. letech 20. století. V návaznosti na vysokou nezaměstnanost a zadluženost byli ekonomové a politici nuceni změnit chápání tržního mechanismu v hospodářství a přejít na stimulaci poptávky zvýšením vládních výdajů a snížením daní. Úkolem fiskální politiky se stalo ovlivňování agregátní poptávky a s tím související plné využívání zdrojů a růstu zaměstnanosti. (Bachanová, 2014)

Teorie fiskální politiky rozlišuje politiku expanzivní a restriktivní. Expanzivní fiskální politika snižuje negativní dopady tržních selhání stimulací agregátní poptávky, a to zvýšením vládních výdajů nebo snížením daní. Zvýšení vládních výdajů a snížení daní vede k růstu příjmů domácností, tedy k růstu spotřeby a investic, což vede k růstu agregátní poptávky a hrubého domácího produktu (HDP). Expanzivní fiskální politiku vláda provádí v období recesí, kdy se snaží zvýšit produkt a snížit míru nezaměstnanosti. Negativním důsledkem je zvýšení deficitu státního rozpočtu, který je způsoben růstem veřejných výdajů oproti daňovým příjmům. (Maaytová aj., 2015)

Naopak restriktivní fiskální politika představuje zaměření se na snížení tempa růstu HDP, a to i za cenu růstu míry nezaměstnanosti. Vláda se přiklání k využití této politiky v případech,

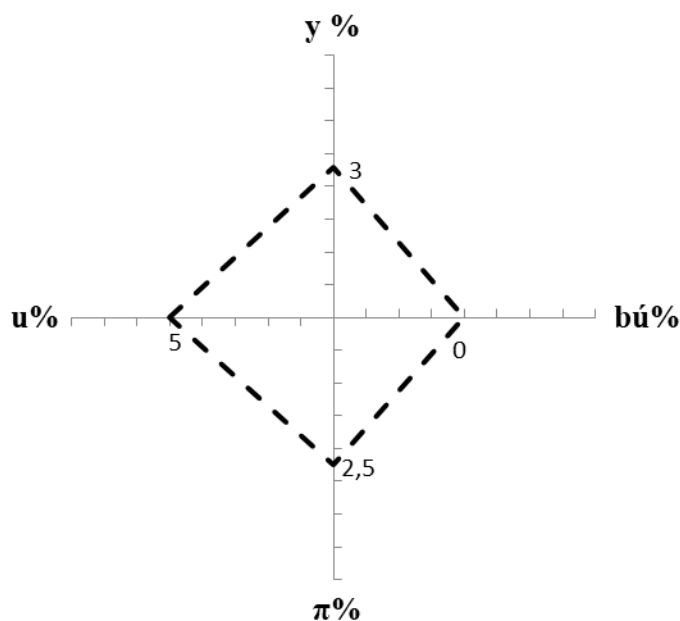
kdy dochází k neúměrně rychle rostoucí ekonomice státu, která vede ke zvýšení cenové hladiny, tedy inflaci. Restrikce jsou prostřednictvím vlády tedy uplatňovány v období, kdy ekonomický růst dosahuje svého maxima.

Primárním úkolem vlády je posouzení stavu ekonomiky pomocí ekonomických indikátorů, kterými jsou ekonomický růst, úroveň nezaměstnanosti, změna cenové hladiny a vývoj platební bilance, jejichž vývoj, respektive naplňování makroekonomických cílů, je hodnocen pomocí tzv. magického čtyřúhelníku. Plocha magického čtyřúhelníku podává při porovnání s jiným obdobím či s jinými zeměmi informace o makroekonomickém vývoji. (Kaldor, 1971)

Mezi zmíněné makroekonomické veličiny patří HDP, který vyjadřuje tržní hodnotu všech finálních statků a služeb vyprodukovaných danou ekonomikou za určité období. Dále úroveň nezaměstnanosti neboli míra nezaměstnanosti, která sleduje ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Míra inflace, která sleduje změny cenové hladiny za určité období, lze ji také vysvětlit jako proces růstu cenové hladiny v národním hospodářství oproti předchozímu roku. (Samuelson aj., 1995) Poslední sledovanou veličinou je saldo běžného účtu platební bilance, přičemž platební bilance představuje souhrn všech ekonomických transakcí uskutečněných na území dané země za určité období.

Podle Kaminska (2016) je smyslem tvorby magického čtyřúhelníku zhodnocení hospodářské politiky a výkonnosti ekonomiky. Mezi kritéria hodnocení je využíván ekonomický růst vyjádřený procentuálním průměrným ročním tempem růstu HDP (y , %), dále pak plná zaměstnanost vyjádřena průměrnou roční mírou nezaměstnanosti (u , %), cenovou hladinou měřenou průměrnou mírou inflace za rok (π , %) a také vnější ekonomickou rovnováhou, která je měřena pomocí stavu platební bilance (b , %).

Kliková a Kotlán (2017) k danému tématu uvádí, že z makroekonomického hlediska by měly ekonomiky ročně dosahovat ekonomického růstu optimálně 3 %, míry nezaměstnanosti 5 %, míry inflace 2,5 % a platební bilance by měla být vyrovnaná, tj. 0. Vztah mezi veličinami lze zachytit pomocí paprskového grafu do tzv. magického čtyřúhelníku, viz obrázek 1.

Obrázek 1 - Optimální podoba magického čtyřúhelníku dle OECD

Zdroj: Autorka, data (Kliková aj., 2017)

Metoda magického čtyřúhelníku může být použita pro porovnání dvou či více období, například při porovnání období bez krize a následně za krizové situace, nebo národních ekonomik. Cílem každé politiky státu je zejména vysoká míra agregátní poptávky, vysoká míra zaměstnanosti, cenová stabilita a vyrovnané vztahy se zahraničím. Aby vláda dosáhla těchto stanovených cílů je potřeba využití nástrojů hospodářské politiky, kterými jsou fiskální a monetární politika. Někteří autoři jsou však v používání této metody poněkud skeptičtí, neboť není zřejmá prokazatelnost závislosti velikosti plochy na uspořádání čtyřúhelníku či z důvodu rozdílných cílů používaných ukazatelů. (Martinčík, 2008)

1.2. Krizový management v ČR

Teoretickou část krizového managementu nyní implementují v podmínkách České republiky včetně legislativního vymezení. Rovněž ujasníme orgány krizového managementu v ČR, které jsou oprávněny k řešení krizových situací a vysvětlím jaké krizové situace neboli krizové stavy může Česká republika vyhlásit.

1.2.1. Orgány krizového managementu

Krizový management neboli krizové řízení v rámci České republiky je založeno především na krizovém zákoně č. 240/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který jej definuje jako „*souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace*“. (Valášek aj., 2008, s. 44)

V první řadě je třeba rozlišit charakter hrozeb. Autoři Koucká a Veselý (2009) specifikují hrozby vojenského charakteru, tedy obrana státu před vnějším napadením, za které nese zodpovědnost ministerstvo obrany (MO ČR). Oproti tomu stojí nevojenské hrozby za jejichž řešení je zodpovědné ministerstvo vnitra (MV ČR). Dále je dle § 4 zákona č. 222/1999 Sb., *o zajišťování obrany České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, za přípravu a zajištění obrany státu zodpovědná vláda.

Dle české legislativy mezi orgány krizového managementu patří vláda České republiky, která jako své poradní orgány představuje Bezpečnostní radu státu (BRS) a Ústřední krizový štáb (ÚKŠ), dále ministerstva České republiky, Českou národní banku (ČNB), orgány kraje a ostatní orgány s územní působností, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce.

Vláda České republiky je ústřední výkonný orgán státní moci provádějící bezpečnostní politiku České republiky. Zadává úkoly orgánům krizového managementu a jejich činnost koordinuje a kontroluje. Nese odpovědnost za správné fungování krizového managementu České republiky. (Valášek aj., 2008) Vláda České republiky využívá jako své poradní orgány, které se věnují koordinaci příprav a postupu řešení jakékoliv situace, BRS a ÚKŠ.

Bezpečnostní rada státu je zřízena čl. 9 ústavního zákona č. 110/1998, *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Je stálým pracovním orgánem vlády, vyhodnocuje problematiku bezpečnosti, její koordinaci a připravuje vládě návrhy opatření k zajištění chodu. Jednání BRS se konají nejméně jednou za tři měsíce a schůze se může účastnit prezident republiky. Sama BRS má své pracovní orgány, jimiž jsou výbory:

- Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečností politiky (agenda ministra zahraničních věcí),
- Výbor pro obranné plánování (agenda ministra obrany),
- Výbor pro vnitřní bezpečnost (agenda ministra vnitra),
- Výbor pro civilní nouzové plánování (agenda ministra vnitra),
- Výbor pro zpravodajskou činnost (agenda předsedy vlády),
- Výbor pro kybernetickou bezpečnost (agenda předsedy vlády).

Ústřední krizový štáb je pracovním orgánem BRS určený k podpoře řešení krizových situací. V případě vojenského ohrožení České republiky, při plnění spojeneckých závazků v zahraničí a při účasti ozbrojených sil České republiky v mezinárodních operacích na obnovení míru a udržení míru spadá řízení ÚKŠ do gesce ministra obrany. Do gesce ministra vnitra spadá řízení ÚKŠ v případě ostatních druhů ohrožení České republiky, při poskytování humanitární pomoci většího rozsahu do zahraničí a při zapojení České republiky do mezinárodních

záchranných operací v případě havárií a živelních pohrom. Dle Statutu ÚKŠ je určen zejména pro koordinaci, sledování a vyhodnocování stavu realizace opatření k zamezení vzniku nebo k řešení vzniklé krizové situace, která jsou přijímána příslušnými orgány (např. vládou a ministerstvy). Zmíněné činnosti slouží pro přípravu návrhů opatření k řešení situací, které vyžadují schválení vládou, případně Parlamentem České republiky.

V rámci ministerstev krizový zákon upravuje specifické postavení Ministerstva vnitra ČR, který koordinuje přípravu na krizové stavy a jejich řešení, včetně řešení rozpor v oblasti krizového řízení. Sestavuje soubor krizových opatření a postupů k řešení dané krizové situace. Nedílnou součástí v řešení krizových situací jsou organizační složky Ministerstva vnitra ČR, těmi jsou Hasičský záchranný sbor ČR, který zajišťuje obecnou koordinační úlohu a v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku Policie ČR. (Antušák aj., 2008) Ministerstvo vnitra je v hrozbách nevojenského charakteru chápáno jako resort zajišťující kooperaci a přípravu veřejné správy. V rámci své gesce působnosti nese zodpovědnost za přípravu a následné řešení krizových situací spojených se zabezpečením vnitřní bezpečnosti a zajištěním veřejného pořádku, zejména při narušení veřejného pořádku, vnitřní bezpečnosti ČR, při narušení ekonomické bezpečnosti ČR, při ohrožení zdraví a životů osob, majetků a životního prostředí v návaznosti na havárie nebo živelní pohromy apod.

Českou národní banku vymezuje zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů. Jako orgán krizového managementu je ČNB zřízena prostřednictvím krizového štábu při přípravě na možné krizové situace a jejich následné řešení. V souladu s přehledem rizik vytváří, dle zvláštních právních předpisů, preventivní analýzy ohrožení, které mohou mít za následek vznik krizové situace. Nastavená krizová opatření následně ČNB projednává s vládou, zpracovává krizový plán a uplatňuje své postupy v souladu s ministerstvy.

Mezi orgány krizového řízení na území kraje spadá hejtman kraje (v Praze primátor hlavního města Prahy), rada kraje, zastupitelstvo kraje, krajský úřad, hasičský záchranný sbor kraje a Policie ČR. Nejvyšším orgánem je hejtman, který zajišťuje připravenost kraje na řešení krizových situací, ostatní orgány jsou v součinnosti a na přípravě se podílejí. Hejtman zřizuje Bezpečnostní radu kraje jako svůj poradní orgán pro přípravu na krizové situace a Krizový štáb kraje jako pracovní orgán pro řešení krizových situací. (Antušák aj., 2008)

Orgány krizového řízení s působností na území obce s rozšířenou působností (ORP) jsou starosta ORP, zastupitelstvo ORP, rada ORP a obecní úřad ORP. Nejvyšším orgánem je

starosta ORP, který, obdobně jako hejtman u krajů, zajišťuje připravenost ORP na řešení krizových situací a ostatní orgány se na připravenosti podílejí. Starosta zřizuje jako svůj poradní orgán pro přípravu na krizové situace Bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností a dále Krizový štáb obce s rozšířenou působností jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

Na nejnižším stupni územní samosprávy stojí obce. Mezi orgány obce krizového řízení patří starosta obce, rada obce, zastupitelstvo obce a obecní úřad. Starosta obce má za úkol zajišťovat připravenost obce v krizových situacích a za tímto účelem je oprávněn zřídit Bezpečnostní radu obce jako poradní orgán pro přípravu krizové situace a Krizový štáb obce jako pracovní orgán k řešení krizových situací. Zřízení Bezpečnostní rady obce a Krizového štábu obce se odvíjí od velikosti obce, a proto v mnoha malých obcích k zřizování těchto poradních a pracovních orgánů nedochází. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

1.2.2. Krizové stavy

Krizové situace jsou na území České republiky popisovány jako krizové stavy. Mezi základní prameny právní úpravy patří:

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění ústavního zákona č. 300/2000Sb.,
- Zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*, ve znění pozdějších předpisů.

Dle výše zmíněné legislativy patří do krizových stavů: stav ohrožení státu, válečný stav, stav nebezpečí a nouzový stav.

Stav ohrožení státu spadá jak pod vojenské krizové stavy, tak i do nevojenských krizových stavů.

- Nevojenský krizový stav zahrnuje v případě ohrožení státu nejenom vnitřní pořádek a bezpečnost, ale také zdraví, majetek nebo životní prostředí.
- Vojenský krizový stav zahrnuje v případě ohrožení státu územní celistvost, svrchovanost a demokratické základy. Dále může být vyhlášen v situaci, kdy je nutné naplnit mezinárodní závazky o společné obraně.

Návrh na vyhlášení stavu ohrožení státu podává vláda a pouze Parlament má pravomoc tento stav vyhlásit. V souvislosti s přijetím usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu, je nutný souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a také souhlas nadpoloviční většiny všech senátorů. (Krizová legislativa, 2016)

Válečný stav se vyhláší na celém území státu. Jeho základní ustanovení můžeme vyhledat v čl. 2 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, které nám říká: „*Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav*“. Právo k vyhlášení válečného stavu má pouze Parlament České republiky: „*Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení*.“ (Krizová legislativa, 2016)

Stav nebezpečí se vyhláší jako „*bezodkladné opatření, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury*.“ a je vymezen § 3 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. Zákon stanovuje dobu vyhlášení stavu nebezpečí pouze na nezbytně nutnou. Toto časové omezení se týká jak celého území kraje, tak může být dáno i pouze pro jeho část. Pokud je rozsah události odpovídající příležitosti k vyhlášení stavu nebezpečí, musí být tato skutečnost spolu s krizovými opatřeními zavedena v rozhodnutí o vyhlášení nebezpečného stavu. V případě, že se změně krizové opatření, dochází k opětovnému vydání vyhlášení, které pro území kraje nebo jeho část vyhláší hejtman kraje. Na území hlavního města Prahy je vyhlášení svěřeno primátorovi. Povinností hejtmána je o svém vyhlášení stavu nebezpečí okamžitě informovat vládu, Ministerstvo vnitra, sousední kraje a též další kraje, pokud mohou být krizovou situací dotčeny. Doba trvání stavu nebezpečí je stanovena na 30 dnů, ale lze ji se souhlasem vlády prodloužit. V případě, že není možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman neprodleně požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu. (Ficek, 2012)

Nouzový stav je specifikován čl. 5 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Zmíněný stav může být vyhlášen v případě „*živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Je-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády*“. V případě vyhlášení nouzového stavu je vláda povinna neprodleně informovat Poslaneckou

sněmovnu, která může vyhlášení zrušit. V opačném případě se nouzový stav vyhláší na určitém území a určitou dobu, přičemž doba trvání nouzového stavu nesmí přesáhnout 30 dnů. (Krizová legislativa, 2016)

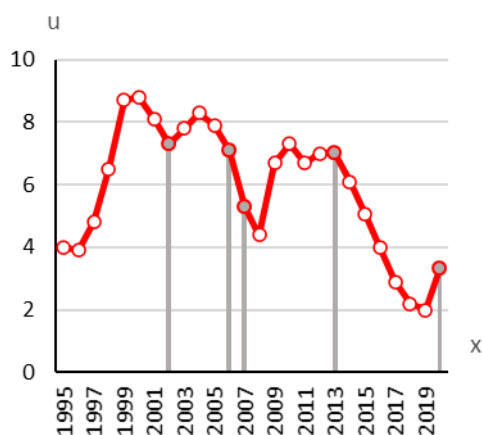
V tabulce 1 je zobrazen přehled vyhlášených nouzových stavů na území České republiky včetně důvodů vyhlášení.

Tabulka 1 - Přehled vyhlášených nouzových stavů na území ČR

Rok	Důvod vyhlášení	Doba trvání	
		Od	Do
2002	Povodně	12. srpen 2002	31. srpen 2002
2006	Povodně	2. duben 2006	19. duben 2006
2007	Orkán Kyrill	25. leden 2007	5. únor 2007
2013	Povodně	2. červen 2013	29. červen 2013
2020	Koronavirus Covid-19	12. březen 2020	17. květen 2020
2020	Koronavirus Covid-19	5. říjen 2020	-
2021	Koronavirus Covid-19	-	14. únor 2021
2021	Koronavirus Covid-19	15. únor 2021	27. únor 2021
2021	Koronavirus Covid-19	27. únor 2021	11. duben 2021

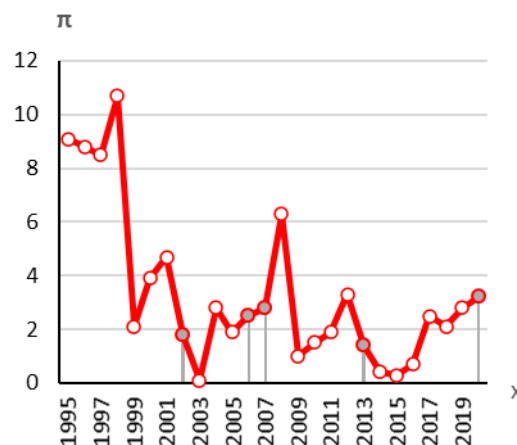
Zdroj: Autorka, data (HZS ČR, 2021)

V návaznosti na vyhlášené nouzové stavy na území České republiky v uvedeném obrázku 2 zobrazím vývoj makroekonomických ukazatelů, tedy HDP (y), míru inflace (π), míru nezaměstnanosti (u) a platební bilanci (b), jejichž vývoj se odráží od fungování ekonomiky. Za podstatné lze zmínit pokles v roce 2009, který byl vyvolán Velkou recesí.

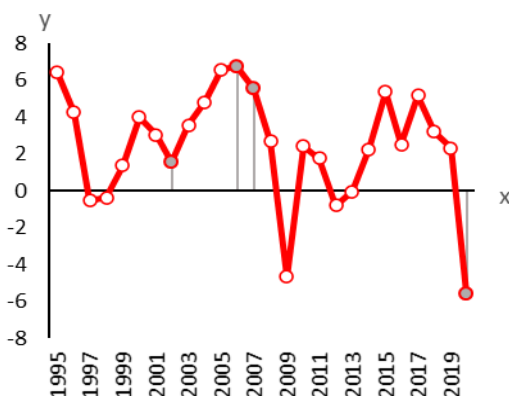
u = míra nezaměstnanosti v %

x = nouzové stavy v ČR

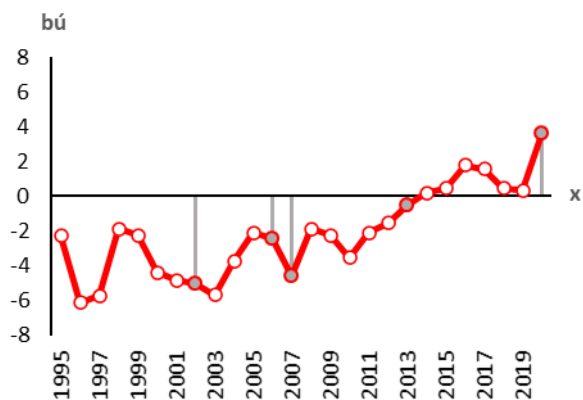
π = míra inflace v %

x = nouzové stavy v ČR

y = vývoj HDP %

x = nouzové stavy v ČR

bú = platební bilance v %

x = nouzové stavy v ČR

Obrázek 2 - Vývoj makroekonomických ukazatelů v letech 1995-2020 v ČR

Zdroj: Autorka, data (ČSÚ, 2021)

1.3. Zásahy vlády za krizové situace

Po vysvětlení teoretické části krizového managementu na území ČR se dostávám, k již samotnému popsaní zásahů vlády za krizové situace v roce 2020, kde se zaměřím na legislativní vymezení zásahů a kapitolu ukončíme prováděnými zásahy za krizové situace.

1.3.1. Legislativní vymezení zásahů vlády

Zásahy státu do ekonomiky za krizové situace jsou omezeny ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jde zejména o zajištění

svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot.

Vláda v souladu se zákonem č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, je oprávněna vyhlásit nouzový stav. Při vyhlášení nouzového stavu a s tím spojené normotvorby se řídí zákonem č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, který upravuje možnosti vydávání obecně závazných právních předpisů. Takové předpisy nesmí být v rozporu s normami vyšší právní síly, nesmí překračovat jejich meze, či se pohybovat zcela mimo jejich rámec. Dále je vláda povinna dodržovat zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, zejména čl. 4 odst. 1: „*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.*“, přičemž „*Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*“ (Kuba, 2020)

Současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva a v jakém rozsahu v souladu s Listinou základních práv a svobod se omezují, a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Tyto možnosti vládě nabízí zvláštní zákon tzv. krizový zákon, který stanoví práva, která může vláda za nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu omezit a opatření, která může nařídit.

Opatření, které je vláda České republiky v této návaznosti oprávněna vydávat vymezuje zmíněný krizový zákon č. 240/2000 Sb., především § 5, který omezuje transakce mezi lidmi. Patří mezi ně omezení:

- práva na nedotknutelnost osoby a nedotknutelnost obydlí při evakuaci osoby z místa, na kterém je bezprostředně ohrožena na životě nebo zdraví,
- vlastnického a užívacího práva právnických a fyzických osob k majetku, pokud jde o nucené omezení práva vlastníka nebo uživatele z důvodu ochrany života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, které jsou ohroženy krizovou situací, přičemž je za toto omezení poskytnuta přiměřená náhrada,
- svobody pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- práva pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací,
- práva provozovat podnikatelskou činnost, která by ohrožovala prováděná krizová opatření nebo narušovala, popřípadě znemožňovala jejich provádění,

- práva na stávku, pokud by tato stávka vedla k narušení, případně znemožnění záchranných a likvidačních prací.

Naopak opatření, které je vláda České republiky oprávněna nařídit vymezuje § 6 krizového zákona. Jde zejména o organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, které zasahují do práv a povinností osob.

V době krizové situace v roce 2020 se vláda přiklonila zejména k omezení práva svobody pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací. Zmíněné právo lze omezit za podmínky, je-li to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých. Současně s tímto opatřením je potřeba brát na vědomí zákon č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, především čl. 4 odst. 4, který říká: „*Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.*“.

Další omezení nařízené vládou v roce 2020 se vztahovalo k právu pokojně se shromažďovat ve vymezeném prostoru území ohroženého nebo postiženého krizovou situací. U omezení tohoto práva je potřeba brát v úvahu čl. 19 zákona č. 2/1993 Sb., *Listina základních práv a svobod*, který stanovuje, že uvedené právo: „*lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.*“

1.3.2. Regulace jako zásahy vlády

Vláda může k řešení krizové situace využívat takzvané regulace. Pod pojmem regulace si představíme stanovení, kontrolu či vynucování si určitých pravidel. Může být prováděna vytvářením nebo omezováním práv jedinců, stanovením povinností nebo odpovědnosti. Regulace lze vydat formou závazných předpisů vlády nebo jiných institucí, případně zákonných restrikcí. Dále mezi regulace lze zařadit uzavírání smluv, které obsahují pravidla, na kterých se smluvní strany dohodly a zaručují spolupráci. V oblasti sociální lze regulovat žáky prostřednictvím učitelů, k dosažení jejich vzdělání. (Tvrdoň, 2006)

Levi-Faur (2010) dělí regulace do strategií, které se zabývají tím, „jak regulovat“ a „kdo reguluje“. První strategií je samoregulace. Samoregulace nenahrazuje právní regulaci, pouze ji doplňuje o etická pravidla, na která se legislativa nevztahuje. Je pružnější, rychlejší a levnější, avšak její nevýhodou je nevynutitelnost, protože používá pouze morální sankce. Druhá

strategie rozlišuje regulační orgány od regulovaných subjektů. Autor tvrdí, že růst regulace je poháněn schopností podniků stanovit normy pro jiné podniky. Poslední strategie se zabývá zprostředkováním regulačních vztahů třetí stranou. Spočívá zejména v tom, že státní orgán dohlíží na regulační vztahy mezi podniky, zda dodržují pravidla trhu, hospodářské soutěže, legislativu apod.

Blažková (2014) uvádí jako důvody selhání státu zejména omezené informace, možnosti řídit reakce soukromého sektoru a kontrolovat byrokratický systém. Z toho vyplývá, že stát neví, zda daná regulace trh podpoří nebo nikoliv. V případě, že vláda nemá dostatek informací, nemůže vědět, zda danou regulaci občané a firmy přijmou, či nepřijmou. Zároveň každá vydaná regulace vyžaduje náklady na kontroly plnění povinností občanů a na celkovou správu regulace, tzv. byrokratický podklad. V neposlední řadě lze regulace využít jako nástroj, pomocí kterého vláda dosahuje svých politických cílů a plánů. Regulace tak představují zhmotnění představy politických rozhodnutí.

Tato práce je zaměřena na regulace prováděné státem za krizové situace v roce 2020 a z toho vyplývá, že regulátorem je vláda, regulovanými jsou firmy a občané a předmětem regulace je dodržování předpisů. V této návaznosti nejlépe popisuje definici regulace OECD (2002), která vysvětluje regulaci jako ukládání pravidel vládou pomocí použití sankcí, která jsou určena ke změně chování občanů a firem v soukromém sektoru.

2. PLÁN VÝZKUMU PROBLÉMU

Pro potřeby analýzy je nutné si nejdříve vymežit modely teorie, pojmy a klíčové koncepty, ze kterých bude analýza vycházet. Jde zejména o vymezení regulátorů, kteří mají pravomoc zasahovat do života společnosti a jejich fungování v rámci ekonomiky. Druhá část je věnována charakteristice dat výzkumu, prostřednictvím kterých dochází k hodnocení vzniklé krizové situace a vytváření postojů veřejnosti.

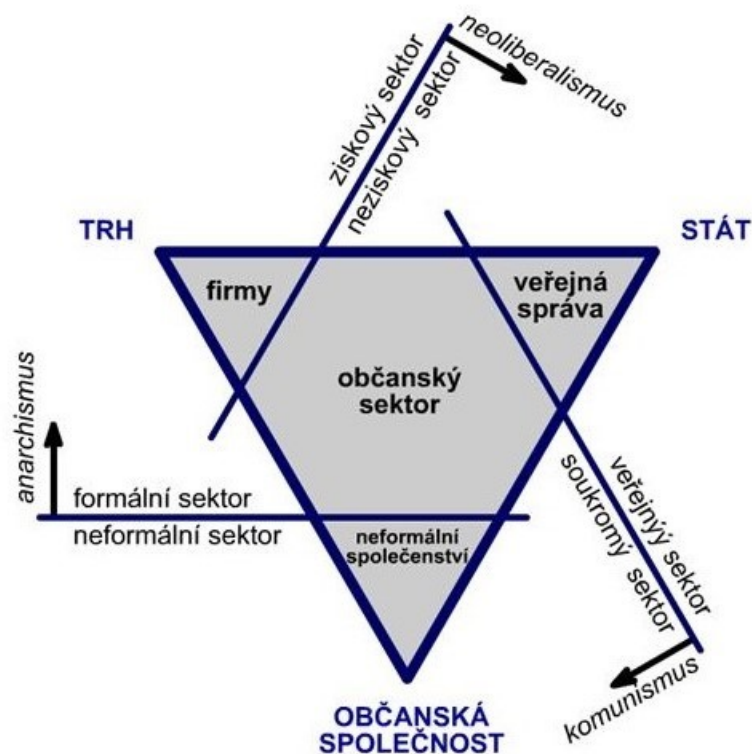
2.1. Výzkumný problém

Abychom si lépe dokázali představit, koho všeho se zásahy státu uskutečňované prostřednictvím vlády v době krizové situace dotýkají, napomůže k tomu model Pestoffova trojúhelníku, který jasně specifikuje členění národního hospodářství. V této návaznosti vysvětlím úlohu trhu, státu a občanského sektoru v rolích regulátorů a současně regulátory trhu na území České republiky v době krizové situace v roce 2020. Dále se zaměřím na vyhlášené nouzové stavy na území České republiky v době krizové situace v roce 2020, díky kterým byla vydávána opatření omezující transakce mezi lidmi.

2.1.1. Vymezení výzkumného problému pomocí Pestoffova trojúhelníku

Pestoffův model členění národního hospodářství je pro pochopení současné krizové situace brán jako nejvhodnější, neboť dochází k prolínání všech aktérů a lze porovnat jejich vztahy. Tento model navíc doplním o Potůčkovu ideologii, neboť krizová situace v roce 2020 prokazuje známky anarchismu, totalismu a liberalismu.

Potůček (2005) vymezuje regulátory, které ovlivňují a podmiňují život lidí a lidských společenství, zejména trhu, státu a občanského sektoru, viz obrázek 3. Říká, že vládnutí se neobejde bez regulátorů. Regulátory formují společenské podmínky života jednotlivců i organizací takovým způsobem, aby obracely jejich činnost předpokládaným směrem.

Obrázek 3 - Vztah trhu, státu a občanského sektoru jako regulátoru života společnosti

Zdroj: Abrahamson P. (1995), upraveno

Trh představuje samoregulační systém, který ovlivňuje chování jednotlivců a společnosti především z důvodu maximalizace efektivity, podpory tvořivosti a inovativnosti, přičemž maximalizace efektivity vychází z pěti kritérií: Zmenšení nerovností v rozdělování statků, zachování institucionálních hodnot, lidská důstojnost, kultivace a uplatnění lidského potenciálu, udržitelný způsob života. (Potůček, 2005)

Dalším regulátorem je stát, označován také jako politická moc či správa. Stát rozhoduje tam, kde ekonomická efektivity není kritérium úspěchu, ale převažuje zde aspekt veřejných statků nad statky soukromými nebo v případě tržních nedokonalostí. Zajišťuje obecný a stabilizovaný rámec fungování společnosti prostřednictvím Ústavy, zprostředkovává formování a výkon politické moci a tvoří a uplatňuje právo, přičemž se opírá o veřejnou správu. (Potůček, 2005)

Občanský sektor lze popsat jako prostor mezi státem, státními institucemi, trhem, ziskovými soukromými společnostmi a jednotlivými občany nebo skupinami občanů, prostor mezi občanem nebo rodinou a společností. Představuje formy činností, které většinou mohou fungovat nezávisle na státu a jeho mocenských orgánech. (Potůček, 2005)

Obrázek 3 tak vymezuje vztah trhu, státu a občanského sektoru, jako regulátorů života společnosti. V prvním případě lze zmínit komunismus, který vedl mnohé z jeho zastánců od přesvědčení o významu kolektivního blaha až k přecenění role státu jakožto záruky sociální spravedlnosti. Tento směr vedl k negativním důsledkům pro lidskou svobodu.

Dalším směrem je neoliberalismus, který je příkladem myšlenkového proudu jednostranně preferující trh. Ohrožuje základní předpoklady dlouhodobého stabilního fungování moderních společností, především nezastupitelné role státu a občanského sektoru v udržování, případně posilování sociální soudržnosti.

Poslední je anarchismus směřující k opovrhování institucí státu a trhu. Vidí společenský život organizovaný na základě naprosté spontánnosti a dobrovolnosti a považuje všechny formy regulace jako omezující svobodu. (Potůček, 2005)

2.1.2. Vymezení výzkumného problému za krizové situace

Propuknutí krizové situace na území České republiky v roce 2020 si vynutilo regulace vedoucí k omezení či zastavení mnoha ekonomických činností včetně uzavření mnoha firem a uzavření lidí v jejich domovech. Společenská opatření, kterými jsou mj. karanténa a zvýšený společenský odstup, výrazně ovlivňují šíření pandemie. Tato opatření však mají velké dopady na ekonomiku. Klíčová jsou zejména ta opatření, která jsou účinná v krátkodobém horizontu a zároveň nepoškozují ekonomiku v horizontu delším. Ekonomická literatura se doposud zabývala pouze finanční krizí, která vzniká uvnitř finančního sektoru, aktuální koronavirová krize vzniká vně finančního systému a zatím není možné dopady analyzovat.

Autoři Alvarez, Argente a Lippi (2020) formulují pomocí prostorových modelů v epidemiologii problém vlády, která rozhoduje mezi ekonomickými náklady karantény a náklady nedostatečně kontrolovaného šíření nákazy. Karanténa je v modelu vyhlášena především za účelem nepřetížení zdravotního systému a její efektivnost je nejvyšší v počátečním období pandemie.

Interakce mezi probíhající krizovou situací a ekonomikou jsou vzájemné, jelikož pandemie zasahuje do chování lidí a celé ekonomiky a ta zpětně ovlivňuje šíření pandemie. Lidé sami od sebe omezují svou ekonomickou aktivitu, aby předešli možné nákaze, a tím dochází k omezení nabídky práce a k omezení spotřeby. (Eichenbaum, aj., 2020) Eichenbaum také uvádí, že pandemie je negativním nabídkovým šokem, jelikož se uzavřely obchody, lidé

nepracují a nabídka zboží, služeb a práce se zmenší. Na druhé straně však nižší produkce znamená nižší příjmy domácností, a to vede k negativnímu poptávkovému šoku.

Probíhající krize způsobena pandemií je kombinací negativních nabídkových šoků i negativních poptávkových šoků. Primárním úkolem vlády je snížení rychlosti šíření pandemie pomocí vydávaných opatření, aby nedošlo k přetížení zdravotního systému. Cenou za dosažení primárního úkolu je však výrazné prohloubení ekonomické recese. Pomocí charakteru ekonomické recese se vláda dostává k sekundárnímu úkolu, který zahrnuje použití fiskální politiky. (Kapička aj., 2020)

Dle uvedené teoretické formulace členění národního hospodářství dle Pestoffova trojúhelníku s využitím ideologie autora Potůčka můžeme nyní vymezit výzkumný problém za vzniklé krizové situace na území ČR v roce 2020. Stěžejní je vymezení státu, zejména vlády, trhu, především podnikatelů a osobám samostatně výdělečně činných (OSVČ) a dále domácností.

Trh představuje ekonomické subjekty vystupující na trhu výrobků a služeb se svými vlastními produkty, za které získávají finanční prostředky na rozvoj a provoz podniku. *Občanský zákoník*, především § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., vymezuje definici podnikatele jako osobu „*kteřá samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku*“. Dle české legislativy může být podnikání vedeno jako podnik jednotlivce nebo obchodní společnost. Podnik jednotlivce má obvykle formu živnosti, může být vykonávána na základě živnostenského listu a nepodléhá Občanskému zákoníku. Naopak obchodní společnosti, založené jako právnické osoby za účelem podnikání podléhají Občanskému zákoníku, jsou to veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Aktuální krize je zkouškou odolnosti jednotlivých firem vůči zhoršeným příjmům. Menší firmy bez úspor bývají první, kterých se finanční komplikace, z důvodu vydaných vládních opatření, dotýkají. Tyto problémy vedou k omezení v přístupu k půjčkám k překlenutí špatného období a s tím související propouštění zaměstnanců, případně uzavření celého podniku. Příloha č. 1 zobrazuje seznam provozoven, kterým je v souvislosti s výskytem koronaviru Covid-19 zakázán provoz, následující příloha č. 2 zobrazuje podniky, kterým je prostřednictvím vládních opatření provoz omezen.

Sektor domácností představuje rodiny a jednotlivce, kteří se zapojují do koloběhu finančních toků. Na trhu výrobků a služeb vystupují jako poptávající, poptávají zboží a služby a na trhu

výrobních faktorů jako nabízející, nabídka výrobních faktorů, především práce. Krizová situace, zejména opatření omezující ekonomický život, mění chování jednotlivých členů domácností a způsobují dopady také na sektor domácností. Ohrožené firmy propouštějí své zaměstnance, to způsobuje růst nezaměstnanosti, na trhu roste nabídka práce, avšak poptávka po práci klesá. S vysokou nabídkou práce na trhu je spojena cena práce, která klesá. Lidé, aby udrželi své domácnosti v chodu, jsou ochotni pracovat za minimální mzdy, případně začnou podporovat šedou nebo černou ekonomiku. (Kapička aj., 2020)

Z výše uvedeného plyne, že v rámci státu existují vztahy mezi trhem, vládou a lidmi, kteří jsou v rámci ekonomiky chápáni jako zaměstnanci nebo OSVČ. Všechny tři složky se přitom v době krizové situace mohou řídit vlastní ideologií. Při odmítání opatření vydávaných vládou ČR a při odmítání podřídit se autoritě se jednotlivci vytvářející rodiny a domácnosti řídí ideologií anarchie. Trh a podniky jej tvořící vyznávají ideologii liberalismu založenou na svobodě a volném trhu a vyznačují se heslem „laissez faire, laissez passer“ aneb „nechte činit, nechte plynout“. Stát se v době krizové situace stává totalitním – komunistickým, neboť omezuje pohyb mezi lidmi, zakazuje svobodné podnikání, vytlačuje iniciativu jednotlivců a omezuje vlastnictví.

V této návaznosti stojí za zmínku politické hnutí „Otevřeme Česko-Chcípl PES“, které vzniklo „jako reakce na dlouhodobou neschopnost vlády i opozice efektivně řešit covidovou situaci“. Iniciativa vznikla jako výzva podnikatelů z gastronomie s cílem ukázat na nesmyslnost vládních opatření. V minulosti například organizovala protestní akce proti vládním opatřením, vyzvala restaurace aj. podniky, aby navzdory nařízením otevřely, a 10. ledna 2021 uspořádala na pražském Staroměstském náměstí demonstraci, které se zúčastnily tisíce lidí. Mezi hlavní cíle hnutí patří otevření České republiky, tedy ekonomiky, navrácení žáků do škol a školských zařízení, zrušení povinného testování, zajištění fungujícího zdravotnictví ve všech oblastech péče apod. (Otevřeme Česko - Chcípl Pes, 2020)

2.1.3. Vymezení nouzových stavů za krizové situace

V současné situaci vláda vyhláší nouzový stav, na základě kterého vydává opatření vztahující se k omezení šíření nákazy. Tato opatření zasahují účastníky trhu, jimiž jsou firmy, OSVČ a domácnosti. Zatímco Velká hospodářská krize a Velká recese vznikly na kapitálových trzích vlivem systémových nedostatků tržních mechanismů, dnešní krizi z velké části uměle vytvořily národní vlády. Spouštěčem byly státní zásahy do ekonomické činnosti z důvodu ochrany veřejného zdraví, jako uzavírání obchodů a služeb, vzdělávacích institucí nebo státních hranic.

Za poslední rok si Česká republika musela projít čtyřmi nouzovými stavy v souvislosti s šířením koronaviru Covid-19. Primárně je pro nás nouzový stav upraven v Ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, zejména v čl. 2, 5 a 6. Z uvedených článků plyne, že nouzový stav může vyhlásit zásadně jen vláda, a to v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

První nouzový stav byl na území České republiky vyhlášen 12. března 2020 usnesením vlády České republiky č. 194 po dobu trvání 30. dnů. Následně byl dne 9. dubna 2020 prodloužen do 30. dubna 2020 usnesením vlády České republiky č. 396. Dne 30. dubna 2020 došlo k opětovnému prodloužení nouzového stavu do 17. května 2020 usnesením č. 485. K datu 17. května 2020 k prodloužení nouzového stavu nedošlo a v tento den se uzavřel první nouzový stav v souvislosti s pandemií Covid-19.

K druhému vyhlášení nouzového stavu došlo 30. září 2020 usnesením vlády České republiky č. 957 s platností od 5. října 2020 po dobu 30. dnů. Stejně tak jako u prvního nouzového stavu došlo k prodloužení do 20. listopadu 2020 usnesením vlády České republiky č. 1108. Dne 14. února 2021 Sněmovna České republiky nepodpořila návrh na prodloužení nouzového stavu

a po dlouhých čtyřech měsících byla Česká republika na pár hodin mimo nouzový stav. Tato situace ovšem neměla dlouhé trvání, neboť byla podána žádost o vyhlášení nového nouzového stavu prostřednictvím hejtmanů a primátora hlavního města Prahy. Na základě této žádosti byl vyhlášen nouzový stav po dobu trvání 13 dnů, tedy do 27. února 2021 a jednalo se o třetí vyhlášený nouzový stav.

Téhož dne, tj. 27. února 2021 byl po schválení sněmovnou a usnesením vlády České republiky č. 196 vyhlášen nový nouzový stav, který měl trvat do 28. března 2021, avšak i v tomto případě došlo k prodloužení nouzového stavu ke dni 11. dubna 2021 usnesením vlády České republiky č. 314.

V neděli 11. dubna 2021 o půlnoci skončil v České republice, celkově již čtvrtý, nouzový stav. V této návaznosti by došlo ke zrušení všech vydaných opatření a Česká republika by se dostala do stavu jako před pandemií, tzn. veškeré obchody, restaurace a živnostníci by mohli otevřít své provozy, lidé na veřejnosti by se mohli potkávat bez ochrany dýchacích cest, sportovat bez omezení apod. V této návaznosti vláda na základě zákona č. 94/2021 Sb.,

o mimořádných opatřeních při pandemii onemocnění COVID-19, který nabyl platnosti dne 26. února 2021, vydala sérii mimořádných opatření, které i nadále omezují transakce mezi lidmi.

2.2. Charakteristika dat výzkumu

Máme-li dobře porozumět postojům veřejnosti k vydaným opatřením a s tím související dopady krizové situace v důsledku vydaných opatření, je potřeba podívat se na přísnost těchto opatření, která se odráží na občanech, ale také na hospodářské politice. Prostřednictvím získaných zpráv z šetření CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i. zobrazím postoje veřejnosti na vydaná opatření, která následně doplním o získaná data ze statistik Českého statistického úřadu, tak aby byly zřejmé dopady koronakrize.

2.2.1. Klasifikace vydaných opatření

Pro klasifikaci a srovnání zavedených opatření na území České republiky vycházím z dat, které zajistil, shromáždil a zveřejnil kolektiv z Oxford University. Data získaná zmíněným kolektivem jsou převzata z veřejně dostupných zdrojů a zaznamenána způsobem, který umožňuje sledovat vydaná opatření jednotlivých států a následně je mezi sebou měřit a porovnávat. Všechna opatření jsou zaznamenána a ohodnocena podle typu, přísnosti a působnosti. Na základě těchto údajů jsou vytvořeny indexy, které měří politické a ekonomické odpovědi vlády na celosvětovou pandemii koronaviru Covid-19, jsou to zejména an overall government response index „celkový index reakce vlády“, a containment and health index „index zadržení a zdraví“, an economic support index „index ekonomické podpory“, stringency index „index přísnosti“. (Hale aj., 2020)

V rámci případové studie a v souvislosti s vydanými vládními opatřeními, která vláda v boji s koronavirem provádí, se věnuji klasifikaci těchto opatření prostřednictvím „stringency indexu“. Zmíněný index sleduje vztah mezi počtem nakažených obyvatel a přísností zavedených vládních opatření. Každý stát je na základě zavedených opatření hodnocen na stupnici od 0 do 100 v jednotlivé dny, podle toho, jak byly dané opatření postupně zaváděny, ale také podle toho, jak se vyvíjel počet nakažených. V tabulce 2 je zobrazen klíč k jednotlivým opatřením, ze kterých index přísnosti čerpá svá data. Jde zejména o uzavření škol a školských zařízení, uzavření pracovišť, zrušení veřejných akcí, omezení shromažďování, uzavření veřejné dopravy, omezení vnitrostátního pohybu a omezení mezinárodní dopravy.

Tabulka 2 - Klíč přisnosti jednotlivých opatření

Název	Popis	Stupnice
C1_Uzavření škol	Zaznamenává uzavření všech škol a školských zařízení	0 - žádná opatření 1 - doporučuje se zavírat 2 - vyžaduje zavírání (pouze některé úrovně nebo kategorie, např. jen střední škola) 3 - vyžaduje uzavření všech úrovní
C2_Uzavření pracoviště	Zaznamenává uzavření pracovišť	0 - žádná opatření 1 - doporučuje uzavření (nebo práci z domova) 2 - vyžaduje uzavření (nebo práci z domova) pro některá odvětví 3 - vyžaduje uzavření (nebo práci z domova) všech odvětví kromě klíčových (obchod s potravinami, lékaři)
C3_Zrušení veřejných akcí	Zaznamenává rušení veřejných akcí	0 - žádná opatření 1 - doporučuje zrušení 2 - požaduje zrušení
C4_Omezení na shromáždění	Zaznamenává limity soukromých shromáždění	0 - žádná opatření 1 - omezení shromažďování nad 1000 osob 2 - omezení shromažďování 100-1000 osob 3 - omezení shromažďování 10-100 osob 4 - omezení shromažďování méně než 10 osob
C5_Uzavření veřejné dopravy	Zaznamenává uzavření veřejné dopravy	0 - žádná opatření 1 - doporučuje uzavření (nebo výrazně snížit objem, trasu, dopravní prostředky) 2 - vyžaduje uzavření (nebo zakazuje používání většině občanů)
C6_Zůstaňte doma	Zaznamenává objednávky z domova	0 - žádná opatření 1 - doporučuje neopouštět dům 2 - vyžaduje neopouštět dům s výjimkami pro cvičení, nákup potravin 3 - vyžaduje neopouštět dům s minimálními výjimkami (opustit dům pouze jednou za několik dní, může odejít pouze jedna osoba)
C7_Omezení vnitřního pohybu	Zaznamenává omezení vnitřního pohybu mezi městy/regiony	0 - žádná opatření 1 - doporučuje omezení pohybu 2 - vyžaduje omezení pohybu
C8_Mezinárodní kontroly cestování	Zaznamenává omezení mezinárodního cestování	0 - žádná opatření 1 - průzkum letů 2 - karanténa po příletu z vysoce rizikových oblastí 3 - zákaz příletů z rizikových oblastí 4 - celkové uzavření hranic

Zdroj: Autorka, data (Hale aj., 2020)

2.2.2. Vymezení postojů veřejnosti

Dalším sledovaným údajem v rámci bakalářské práce jsou postoje veřejnosti za krizové situace. Ke zhodnocení jsou použita data z šetření Naše společnost, které organizuje CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i. V současné krizové situaci je výzkum prováděn v době trvání nouzového stavu a sběr probíhá cca 3 týdny. Účelem těchto získaných dat je především podchycení zkušeností respondentů se vzniklou situací, získání představy o problémech, se kterými se setkávají a jsou přímo z praxe a z jejich života.

Dotazovaných osob je v těchto šetřeních přibližně tisíc ve věku od 18 let kombinovaným způsobem dotazování, a to prostřednictvím metody CAWI a CATI. V jednom případě dochází k přímé komunikaci mezi dotazovaným a tazatelem a ve druhém případě jsou respondenti nuceni spolehnout se pouze sami na sebe. Respondenti jsou vybíráni prostřednictvím kvótního výběru, jehož kritérii jsou věk, vzdělání, region a velikost obce, ekonomické postavení a frekvence užívání internetu. Kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení uvedených vlastností a primárním zdrojem jsou data Českého statistického úřadu.

Jak již bylo zmíněno v rámci zhodnocení postojů veřejnosti, která je součástí případové studie vycházím z dotazníků Centra pro výzkum veřejného mínění, kteří pro svůj výzkum zvolili pevně daný typ otázek s pevně danými odpověďmi, jedná se tedy o standardizovaný dotazník. V rámci standardizovaného dotazníku se setkáváme s odpověďmi v podobě „příliš mnoho“, „přiměřeně“, „příliš málo“, „neví“ apod. Tento způsob pevných odpovědí udržuje respondenta ve vyznačených mezích, avšak nedává mu prostor k vyjádření vlastního názoru. Odpověď „neví“ představuje pro dotazované respondenty možnost úniku od dané otázky, ať už z důvodu nevědomosti v době provádění dotazníkové šetření nebo nechťením nad danou otázkou uvažovat, a tedy výsledného zkresení dat.

V analytické části jsou použita konkrétní data z výzkumu za období září 2020, které se týká opatření, které mělo dopad a zejména dosah na všechny občany, a to zhodnocení postojů k nošení ochrany dýchacích cest. Následně jsou použita data z výzkumů za měsíce květen a prosinec 2020 a únor 2021, kde se zaměřuji na otázku týkající se podpory ekonomiky zasažené opatřeními ze strany českého státu. Analyzovány jsou otázky:

- Myslíte si, že nošení roušek je jako opatření proti šíření koronaviru účinné, nebo neúčinné?
- Myslíte si, že český stát dělá pro podporu ekonomiky zasažené opatřeními kolem koronaviru příliš málo, přiměřeně, příliš mnoho?

Výsledkem analytické části je zhodnocení postojů veřejnosti za uvedené měsíce, které se odvíjejí od vzniklé krizové situace v roce 2020 a postupu vlády v době krize, která se snaží zabránit šíření koronaviru Covid-19.

2.2.3. Vymezení ekonomických projevů

Primárním zdrojem informací o vývoji ekonomických veličin v České republice jsou veřejně dostupná statistická data z Českého statistického úřadu. V rámci metodologie případové studie se zaměřím na vysvětlení zvolených časových řad, ze kterých vycházím. Je to především časová řada hlavních makroekonomických veličin, tedy HDP, míry inflace, vývoj obecné míry nezaměstnanosti a vývoj platební bilance, které byly v době nouzového stavu ovlivněny.

První sledovanou řadou je vývoj HDP (y , %). V souvislosti s vyhlášením nouzového stavu a vydanými opatřeními, jejichž výsledkem bylo uzavírání obchodů a služeb, vzdělávacích institucí a státních hranic, se tyto státní zásahy promítly do sledované veličiny. Zmíněná makroekonomická veličina se dá sledovat ročně nebo čtvrtletně. V souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem vycházím z ročních údajů, pomocí kterých budu porovnávat období bez krizové situace s obdobím za krizové situace.

Další sledovanou veličinou je obecná míra inflace (π , %). Státní zásahy lze označit jako zapojení fiskální politiky, která s sebou nese také zapojení monetární politiky spočívající zejména v udržování nízkých úrokových sazeb, udržování dostatečné likvidity v ekonomice a v neposlední řadě tisk nových peněz. To s sebou nese dopady na inflaci. Český statistický úřad poskytuje roční údaje o míře inflace, ze kterých v rámci případové studie čerpám.

Míra nezaměstnanosti (u , %) vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle v procentech a je pro nás další důležitou sledovanou veličinou. V důsledku uzavřených provozů byli zaměstnavatelé nuceni propouštět své zaměstnance, kteří následně měli nízké šance na nové pracovní obsazení. Z dostupných dat lze vycházet z ročních a čtvrtletních údajů. I v tomto případě jsou pro mě stěžejní roční údaje.

Poslední sledovanou veličinou je vývoj platební bilance ($bú$, %), která nám popisuje zahraniční obchod se službami. Tato veličina byla ovlivněna v důsledku celosvětové pandemie. Většina zahraničních států touto krizí byla dotčena a nucena dodržovat přijatá opatření to vedlo k omezení importu a ze strany České republiky k omezení exportu. Český statistický úřad společně s Českou národní bankou poskytuje roční údaje, ze kterých v rámci případové studie vycházím.

3. PŘÍPADOVÁ STUDIE

Vymezením problémů z pohledu existující teorie si nyní dosadím získaná data do plánu výzkumu a zjistím tak průběh krizové situace na území České republiky včetně přísnosti vydaných vládních opatření, které byly vydány v souvislosti s omezením šíření koronaviru. V rámci vyhlášených nouzových stavů porovnávám postoje veřejnosti, které se během krizové situace spojené se šířením koronaviru Covid-19 vyvíjely. Rovněž se zaměřuji na ekonomické dopady vzniklé omezením transakcí mezi lidmi.

3.1.1. Vývoj krizové situace v souvislosti s Covid-19

Na území ČR se pandemie Covidu-19 projevila dne 1. března 2020, kdy došlo k prvním potvrzeným případům způsobených koronavirem Covid-19. V této návaznosti začala vláda vydávat opatření k omezení šíření nákazy, která jsou zobrazena v tabulce 3.

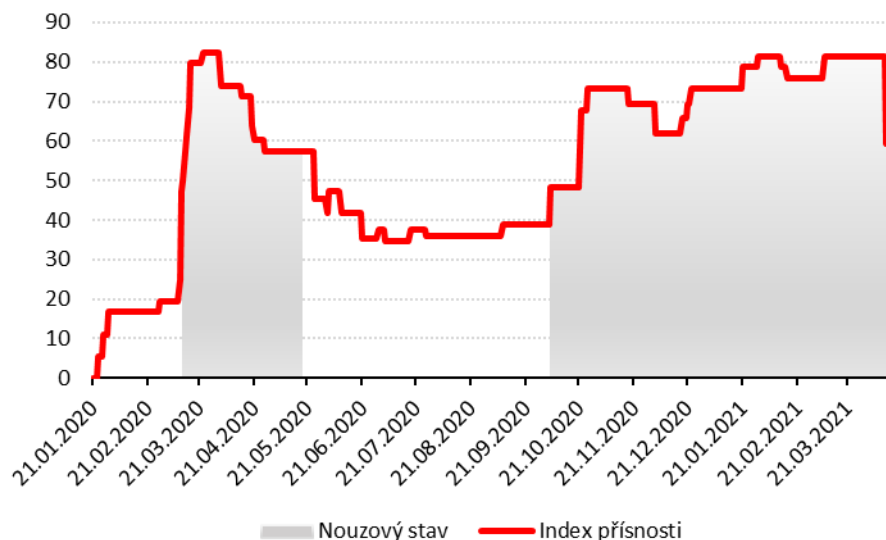
Tabulka 3 - Přehled vydaných opatření v roce 2020 v ČR

Den vydání opatření	Název opatření	Usnesení č.
12. března 2020	• Zákaz vstupu do ČR a cestování do rizikových zemí	198
	• Zákaz pořádání kulturních, sportovních aj.ch akcí s účastí nad 30 osob, stravovací služby	199
	• Opatření v mezinárodní osobní dopravě	200
	• Zákaz školní docházky na základních, středních i vysokých školách, vzdělávacích a volnočasových aktivit ve školství	201
13. března 2020	• Zákaz vstupu cizinců a výjezdu občanů ČR do zahraničí	203
	• Zákaz návštěv ve vazebních věznicích, věznicích a detenčních ústavech	204
	• Krizové opatření, které ruší nedělní zákaz jízdy kamionů	205
	• Zákaz přítomnosti veřejnosti ve vybraných provozovnách a tržištích	208
	• Krizové opatření o karanténě po návratu z rizikových oblastí	209
14. března 2020	• Zákaz maloobchodního prodeje a služeb	211
15. března 2020	• Zákaz volného pohybu osob	215
	• Zákaz dovolené pro lékařské a nelékařské zdravotnické povolání	216
	• Omezení provozu orgánů veřejné moci a správních orgánů	217
17. března 2020	• Zákaz pro příslušníky bezpečnostních sborů vykonávat vedlejší výdělečnou činnost	243
18. března 2020	• Krizové opatření o používání ochranných prostředků dýchacích cest a omezení pohybu pendlerů	247
	• Krizové opatření o vyhrazení času pro seniory nad 65 let pro nákup v maloobchodních prodejnách potravin	249
19. března 2020	• Zákaz návštěv pacientů	261
	• Mimořádné opatření k vyčlenění prodejní doby pro seniory a ZTP/P starší 50 let	265
30. března 2020	• Zákaz vstupu na území České republiky a povinná čtrnáctidenní karanténa pro všechny kdo vstoupí na naše území	334

Zdroj: Autorka, data (Vláda ČR, 2020)

Uvedená opatření se v průběhu krizové situace vyvíjela, prodlužovala, případně se tvořily výjimky z uvedených opatření, avšak podstata opatření, a to zamezení styku osob a omezení transakcí mezi lidmi, zůstala zachována.

Přísnost vydaných opatření sleduje tzv „stringency index“, který porovnává vztah mezi počtem nakažených obyvatel a přísností zavedených vládních opatření. V uvedeném obrázku 4 můžeme pozorovat vývoj křivky přísnosti vydaných opatření v ČR v průběhu krizové situace a odvodit tak chování vlády.

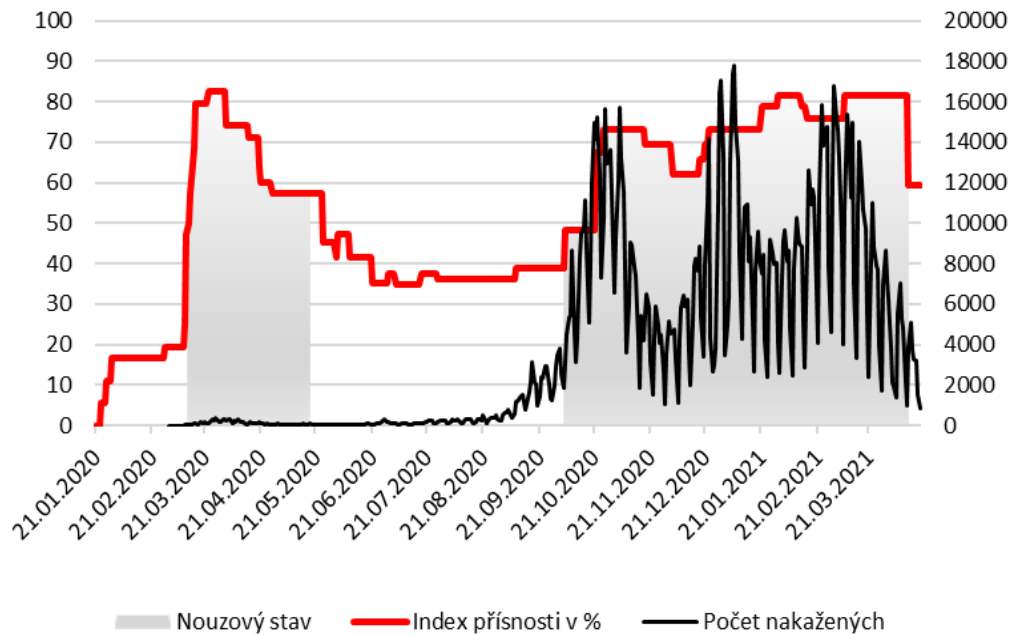

Obrázek 4 - Vývoj křivky přísnosti v době koronakrizy v ČR

Zdroj: Autorka, data (Hale aj., 2020)

Jak již bylo řečeno, vláda ČR zareagovala dostatečně rychle na šířící se koronavirus a vydala potřebné množství opatření, které zabránily rychlému šíření viru mezi obyvatelstvem. V momentě, kdy nedocházelo k rychlému šíření viru a ke zvyšování počtu nakažených byla přijatá opatření postupně rušena, což můžeme vidět na klesající křivce v období letních prázdnin v roce 2020. Pohyb křivky přísnosti vydaných opatření proti šíření koronaviru se, mimo období prázdnin v roce 2020, drží na horních hodnotách. Aktuálně dochází k postupnému rozvolňování opatření, a tudíž křivka postupně klesá, nicméně se přísnost vydaných opatření stále pohybuje na hodnotě 59,26 %.

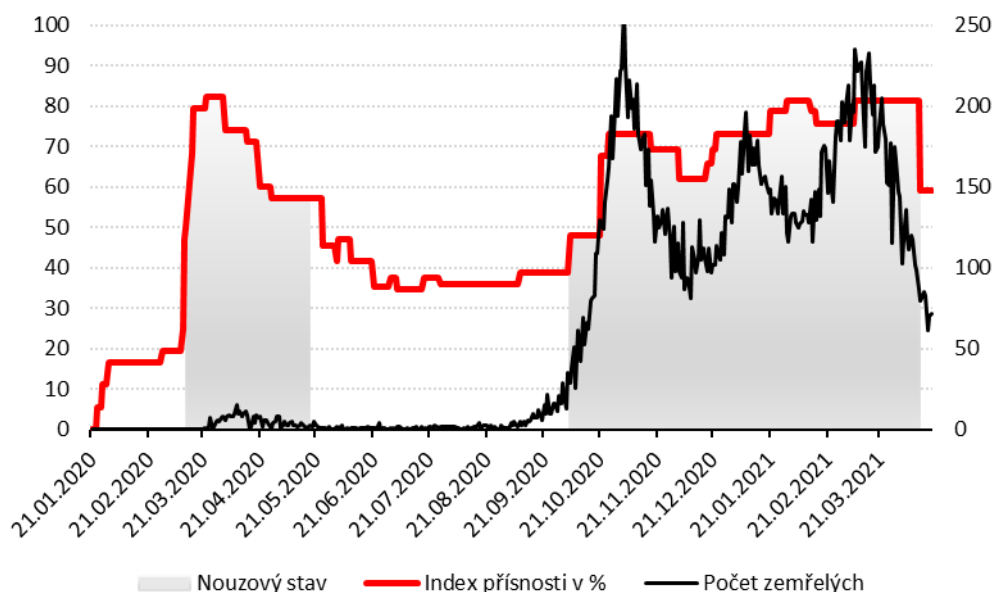
V důsledku tzv. rozvolnění ovšem stoupal počet nakažených, jelikož docházelo k vzájemným stykům mezi občany a tím k rychlejšímu šíření koronaviru. Tento vývoj ukazuje obrázek 5. V této návaznosti vláda ČR znovu přistoupila k původním opatřením a jejich vydání obnovila.

Obrázek 5 - Vývoj počtu nakažených v době koronakrizy v ČR

Zdroj: Autorka, data (Komenda aj., 2020)

V souvislosti s vývojem nakažených rostl také vývoj zemřelých, který je zobrazen v obrázku 6. Rychlým nasazením potřebných opatření a zejména tolerancí a vzájemnou výpomocí občanů mezi sebou se zpočátku dařilo držet počty nakažených, stejně tak počty zemřelých, na nízké úrovni. Covid-19 byl pro všechny obyvatele velkou neznámou, proto se i k tomuto koronaviru přistupovalo s respektem a s důvěrou k vládě. Letní měsíce v roce 2020 byly ve znamení rozvolňování, které se následně podepsalo na následujících měsících, kdy již docházelo k postupnému navyšování, jak nakažených, tak zemřelých. Lze tedy říct, že křivka nakažených koresponduje s křivkou zemřelých, neboť v době růstu nakažených roste počet zemřelých a naopak.

Obrázek 6 - Vývoj počtu zemřelých v době koronakrizy v ČR

Zdroj: Autorka, data (Komenda aj., 2020)

Postupným vývojem krizové situace se obyvatelstvo stává více anarchickým, nedodržuje vydaná opatření a na celou situaci si vytváří vlastní názor. Po více než roce trvající pandemii je společnost vyčerpaná a odráží se to na výstupech samotných občanů. Mezi důvody nenosení roušek lze zařadit nevědomost ohledně aktuálního opatření nebo také ignoranci vydaného opatření. Tento jev se taktéž projevuje na vývoji počtu nakažených a s tím související vývoj počtu zemřelých. Na veřejnost se v posledních týdnech dostalo několik případů zásahů strážníků a policistů, kteří zakročili proti lidem, již nechtěli uposlechnout výzev kvůli nenasazené roušce, pomocí donucovacích prostředků. Ačkoliv se použití donucovacích prostředků může zdát neadekvátní, každý by si měl uvědomit, že porušování nařízení může vést k následkům.

V návaznosti na stringency index je vhodné porovnat také vývoj přísnosti opatření na území ČR prostřednictvím klíčů přísnosti jednotlivých opatření. Zmíněný vývoj lze pozorovat v tabulce 4, kde se zaměřuji na porovnání krizové situace na začátku propuknutí a porovnávám jej s dubnem 2021, kdy dochází k postupnému uvolňování přijatých opatření

Mezi nejzákladnější opatření, které vláda ČR vydala, patří uzavření všech škol a školských zařízení (C1), uzavření všech provozoven kromě klíčových odvětví (C2), zrušení veřejných akcí (C3) a zákaz shromažďování (C4), omezení vnitrostátního pohybu (C7) a uzavření hranic (C8). V rámci těchto opatření jsou občané vyzýváni k pobytu ve svých domovech mimo nepostradatelné aktivity (C6), mezi které lze zahrnout nákup potravin a léků, péči o seniory

nebo cestování do zaměstnání. V omezeném provozu zůstaly otevřeny podniky a restaurace, které nabízejí jídlo s sebou, prodejny s potravinami a lékárny. Všechna ostatní odvětví, která nejsou v boji proti šíření koronaviru klíčová, byla uzavřena a ve většině případů byla zaměstnancům nařízena práce z domova.

Tabulka 4 - Vývoj přísnosti opatření v době koronakrize v ČR

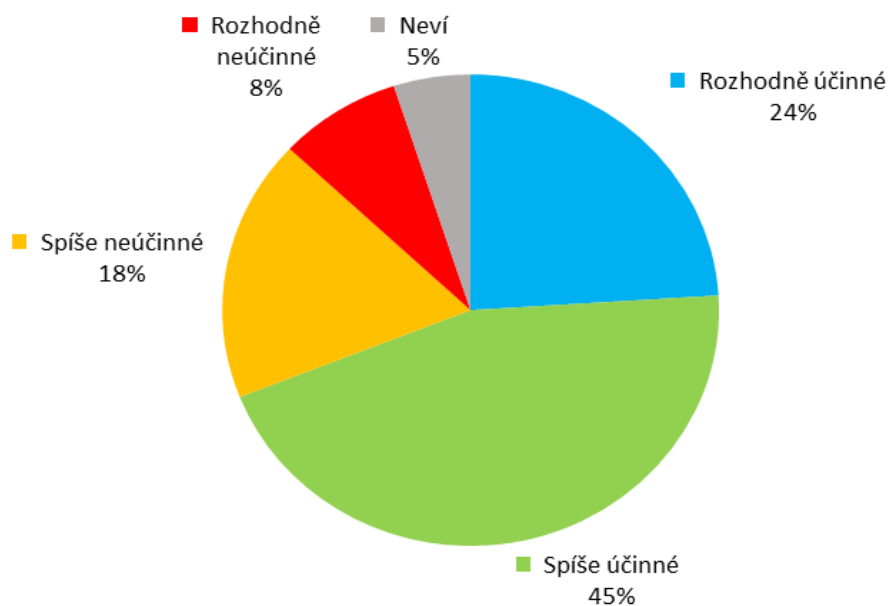
Období	Stringency index	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8
Březen 2020	79,63	3	3	2	3	0	2	2	4
Duben 2021	59,26	2	2	2	3	0	2	2	1

Zdroj: Autorka, data (Hale aj., 2020)

Z tabulky 4 je zřejmý dopad uvolňování přijatých opatření, jak v souvislosti se stringency indexem, tak v souvislosti se snižováním přísnosti politik. Největší rozdíl můžeme pozorovat u opatření týkající se uzavření hranic (C8), které bylo na začátku vypuknutí pandemie nejprísnější, jelikož byly pozastaveny lety z a do Jižní Korey a severní Itálie, probíhaly namátkové kontroly na hranicích a byla nařízena karanténa pro osoby přijíždějící z rizikových oblastí. Aktuálně jsou veškeré pohyby přes hranice povoleny, avšak pouze s negativním výsledkem antigenního nebo RT-PCR testu, který potvrzuje negativitu koronaviru Covid-19 v těle.

3.1.2. Zhodnocení postojů veřejnosti

V rámci zhodnocení postojů veřejnosti a v souvislosti se zavedenými opatřeními se všech občanů ČR dotklo opatření týkající se povinné ochrany dýchacích cest, tedy úst a nosu. V případě hodnocení zmíněného opatření vycházím ze zprávy „*Postoje české veřejnosti k nošení roušek – září 2020*“ (Spurný, 2020), kterou vytvořilo Centrum pro výzkum veřejného mínění, prostřednictvím osobního rozhovoru v září 2020. Hodnocení se účastnilo 951 respondentů starších 15 let.

Znění otázky: Myslíte si, že nošení roušek je jako opatření proti šíření koronaviru účinné, nebo neúčinné?

Obrázek 7 - Přehled odpovědí k nošení roušek za září 2020 v ČR

Zdroj: Autorka, data (Spurný, 2020)

Dle odpovědí vycházejících z obrázku 7 je zřejmé, že většina společnosti, celkem 69 % dotazovaných věří, že nošení roušek zabraňuje přenosu viru a vydané opatření považuje za účinné. Naopak 26 % dotazovaných účinnosti nošení roušek nevěří. Zbýlých 5 % dotazovaných označilo jako odpověď možnost „neví“. Tento jev může vycházet ze zajištěných ochranných pomůcek, které z Číny 20. března 2020 odkoupilo ministerstvo vnitra a tím přesvědčilo řadu občanů o účinnosti a možnosti ochrany před pandemií. (Vláda ČR, 2020) K tomuto kroku však nemuselo dojít, jelikož vláda České republiky v únoru 2020, tedy na začátku vypuknutí pandemie ve světě, poskytla Číně humanitární pomoc v podobě zaslání 4,5 tun zdravotnického materiálu zcela zdarma, jak uvádí tisková zpráva ministerstva zahraničních věcí ze dne 13. 2. 2020. (MZV ČR, 2020) Dalším pozitivním jevem může být krok Ministerstva práce a obchodu ve spolupráci s agenturou CzechInvest, které zveřejnilo přehled firem, od kterých občané mohou nakoupit roušky nebo materiál na jejich výrobu. V této návaznosti později vznikla platforma damerousky.cz, která spojuje zájemce s výrobcí a dochází tak k rychlejší pomoci. (MPO ČR, 2020)

Povinnost nošení roušek se v průběhu pandemie nesčetněkrát měnila a spousta občanů v určitých chvílích nevěděla, zda je povinné, či nikoliv, případně jaké výjimky obsahuje. Do září 2020 bylo vládou ČR vydáno celkem 8 usnesení, které se týkaly zákazu pohybu a pobytu na všech místech mimo bydliště bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je

respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének. Po aplikaci opatření do praxe docházelo k mnoha nejasnostem, které bylo potřeba řešit a v této návaznosti se vydávání usnesení stupňovalo. Na základě zjištěných stavů a zkušeností se pomocí usnesení vydávaly výjimky, které byly proti tomuto mimořádnému opatření ošetřeny. Mezi výjimky byly zahrnuty:

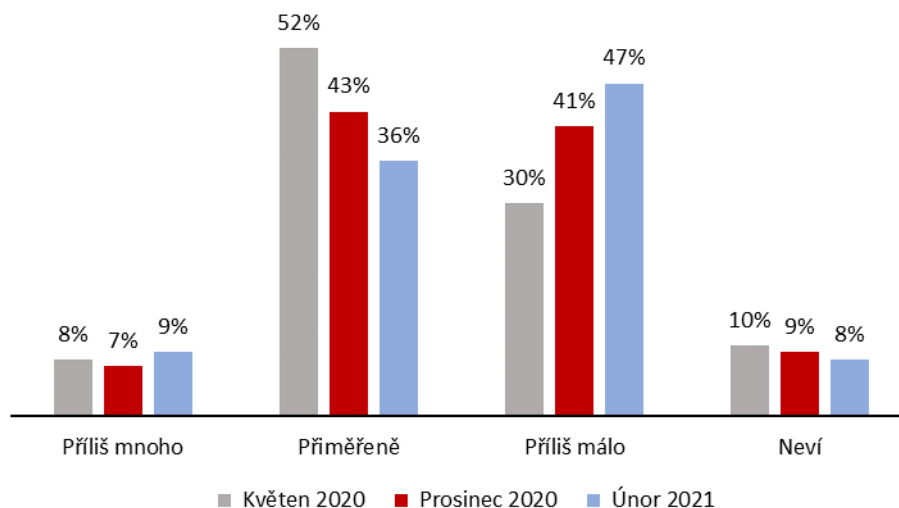
- a) děti do dvou let věku,
- b) děti starší dvou let a mladší sedmi let v mateřské škole při pobytu v mateřské škole nebo v dětské skupině při pobytu v prostorách, kde se provozuje dětská skupina, a pedagogičtí pracovníci v mateřské škole a pečující osoby v dětské skupině,
- c) děti, žáci, studenti, účastníci vzdělávání a pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení zapsaných ve školském rejstříku a osob ve vzdělávacích institucích poskytujících jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou při vzdělávání nebo poskytování poradenských služeb v rámci jedné místnosti, pokud je zachován rozstup nejméně 1,5 m,
- d) osoby s poruchou intelektu, kognitivní poruchou či závažnou alterací duševního stavu, jejichž mentální schopnosti či aktuální duševní stav neumožňují dodržování tohoto zákazu,
- e) osoby v uzavřeném vozidle, jsou-li všechny členy společné domácnosti,
- f) osoby po dobu nezbytně nutnou pro pořízení jejich portrétní fotografie, popř. fotografie novomanželů,
- g) řidiči ve veřejné dopravě, kteří jsou sami v uzavřené kabině oddělené od prostoru určeného pro přepravu osob,
- h) osoby při provádění autorského díla (např. divadelního, tanečního nebo hudebního představení) a osoby účinkující při tvorbě a výrobě audiovizuálního díla nebo pořadu,
- i) moderátoři, redaktori a obdobné osoby vystupující v rozhlasových, televizních aj. pořadech, ve studiu a bez hostů. (MZ ČR, 2021)

V souvislosti s třetí vlnou pandemie došlo k razantnímu řešení a vláda ČR s účinností od 1. března 2021 do odvolání nařídila povinné nošení ochranných prostředků dýchacích cest, kterým je respirátor nebo obdobný prostředek naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky, včetně filtrační účinnosti alespoň 94 % dle příslušných norem (např. FFP2, KN 95), zdravotnická obličejová maska nebo obdobný prostředek naplňující minimálně všechny technické podmínky a požadavky normy ČSN EN 14683+AC, které brání šíření kapének, a to:

- a) ve všech vnitřních prostorech staveb, mimo bydliště nebo místo ubytování (např. hotelový pokoj),
- b) na všech ostatních veřejně přístupných místech v zastavěném území obce,
- c) na všech ostatních veřejně přístupných místech mimo zastavěné území obce, kde dochází na stejném místě a ve stejný čas k přítomnosti alespoň 2 osob vzdálených od sebe méně než 2 metry, nejedná-li se výlučně o členy domácnosti,
- d) v prostředcích veřejné dopravy,
- e) na nástupišti, v přístřešku a čekárně veřejné dopravy,
- f) v motorových vozidlech, ledaže se v motorovém vozidle nachází pouze osoby z jedné domácnosti. (MZ ČR, 2021)

Do dnešního dne nelze jasně říct, zda mají roušky či respirátory účinnost proti přenosu viru Covid-19. Existují pouze omezené a nekonzistentní vědecké důkazy, které podporují účinnost používání roušek u zdravých lidí ve společnosti jako prevenci. Na druhou stranu existují i studie, které neshledávají velké rozdíly mezi skupinou lidí nosící roušky a skupinou lidí, která roušky nenosí. Dohromady se sešlo devět studií, z nichž dvě byly prováděny u zdravotnických pracovníků a sedm ve společnosti. Ze studií vyplývá, že nošení roušek může vést k malému nebo žádnému rozdílu pro prevenci virových onemocnění. Nicméně i přes omezené důkazy ochranné účinnosti nošení roušek ve společnosti, je to doporučováno spolu s ostatními hygienickými opatřeními. (WHO, 2020)

U druhé otázky vycházím ze zprávy „*Hodnocení reakce státu na pandemii COVID-19 - Naše společnost - speciál - únor 2021*“ (Červenka, 2021), kterou vytvořilo Centrum pro výzkum veřejného mínění, především z dotazníkových šetření za měsíce květen a prosinec 2020 a únor 2021. V uvedeném obrázku 8 je zobrazen přehled postojů veřejnosti k podpoře ekonomiky zasažené opatřeními.

Znění otázky: Myslíte si, že český stát dělá pro podporu ekonomiky zasažené opatřeními kolem koronaviru příliš málo, přiměřeně, příliš mnoho?

Obrázek 8 - Přehled odpovědí na podporu ekonomiky v době koronakrize v ČR

Zdroj: Autorka, data (Červenka, 2021)

Vývoj v případě otázky, zda dotazovaným respondentům připadá podpora ekonomiky zasažené vydanými opatřeními proti šíření koronaviru ze stran českého státu dostatečná lze hodnotit spíše se zhoršující. Při důkladném prozkoumání obrázku 8 lze konstatovat, že obdobný podíl respondentů, v průměru 8 %, za sledované období reaguje na otázku odpovědí „příliš mnoho“. Dále se dostáváme k odpovědi „přiměřeně“, kde můžeme postupem času a vývojem koronaviru na území ČR, ale také důsledkem vlády sledovat pokles podílu respondentů. Tento podíl respondentů je možné zrcadlově obrátit na otázku „příliš málo“, které za sledované období naopak rostlo a respondenti dříve odpovídající odpovědi „přiměřeně“ se nyní uchylují k odpovědi „příliš málo“. U těchto dvou odpovědí lze pozorovat největší rozdíl. Zbývající odpověď „nevím“ zvolil za všechna období obdobný podíl respondentů, v průměru 9 %.

Cílem opatření je podpora ekonomiky a snížení šíření koronaviru Covid-19 na území České republiky, proto největší část přímé podpory směřuje k zaměstnaneckým vztahům a OSVČ. Lidé pracující na neplnohodnotné úvazky, dohody, přes agentury popřípadě „na černo“ je těžší plošnou podporou zasáhnout. V důsledku krizových opatření, která vláda přijala v rámci preventivních kroků proti šíření pandemie koronaviru, byly omezeny či zcela zakázány některé podnikatelské aktivity. Vláda proto připravila balíček programů, které mají těmto postiženým segmentům pomoci. Mezi hlavní formy podpory patří daňové úlevy, podpora udržení zaměstnanosti, podpora inovativních firem v souvislosti s pandemií, podpora

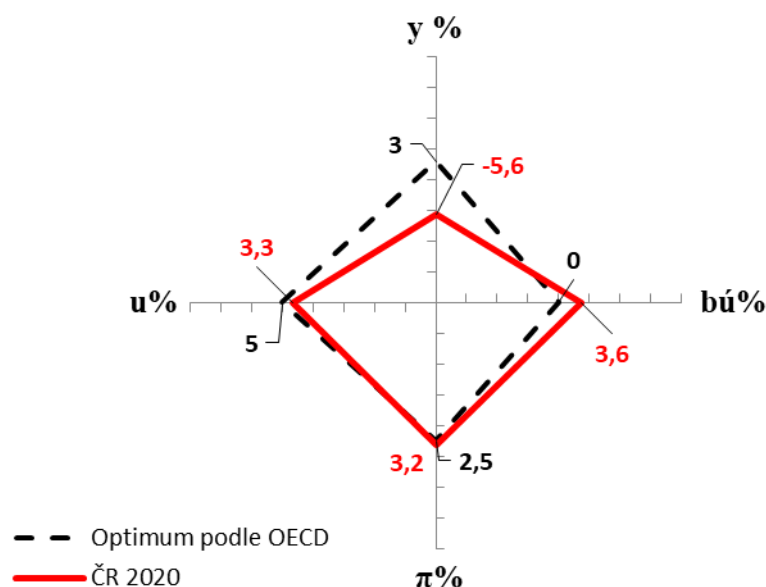
podnikatelů (kultura, sport, bus, nájemné), opatření pro zaměstnance. Ministerstvo průmyslu a obchodu vydává pravidelné aktualizace týkající se podpor pro firmy a OSVČ. Dle poslední aktualizace k datu 8. 4. 2021 si podnikatelé a OSVČ mohou zažádat o podporu v programech uvedených v příloze č. 3. (MPO ČR, 2020) Zmíněné podpory však mají dopad na ekonomiku státu.

Zásadním mezníkem ve vývoji odpovědi spatřuji byrokratičnost související s dosažením podpory. Dosavadní vládní opatření na pomoc podnikatelům a OSVČ s sebou nesou spoustu byrokracie a mnoha potřebným se pomoc ani nedostane. Navzdory státní pomoci většina firem vyjde z krize s vysokým zadlužením, mnohé malé firmy trh opustí a zaměstnanci budou nuceni přecházet z jednoho odvětví do jiného. Z toho důvodu spatřuji jako podstatné zjednodušení administrace související s poskytováním podpory. V této věci by mohla dopomoci úplná elektronizace státní správy. Koronavirová krize názorně ukázala, že existují nesrovnatelně jednodušší, levnější a přinejmenším stejně efektivní způsoby, jak se radit a rozhodovat o věcech, nacházet nové strategie, dozvídat se a učit z nevyčerpatelné množiny informací a vědění, které virtuální svět nabízí a prostředkuje. Úplná elektronizace státní správy usnadní komunikaci mezi úřady, občany a firmami a zajistí hladší průběh.

3.1.3. Zhodnocení ekonomických dopadů

Zmíněna opatření omezovala ekonomickou činnost v souvislosti se zamezením šíření koronaviru Covid-19 na území ČR. Tato omezení měla za následek ekonomické dopady, které si nejlépe zobrazíme pomocí magického čtyřúhelníku, který se věnuje vývojem HDP (y), mírou inflace (π), mírou nezaměstnanosti (u) a vývojem platební bilance (b). Data pro zmíněné makroekonomické veličiny čerpám na stránkách Českého statistického úřadu za rok 2019 a 2020.

Krizová situace a vývoj hospodářské politiky České republiky pro rok 2020 je zachycen na obrázku 9. Jedná se o stav ekonomiky po vydaných vládních opatření, které vedly k zákazu případně omezení maloobchodního prodeje, provozu restauračních zařízení, sportovišť a služeb, tak aby došlo k omezení pohybu mezi lidmi a tím zabránění šíření koronaviru, v porovnání se stavem dle OECD.

Obrázek 9 - Magický čtyřúhelník v době koronakrize v ČR

Zdroj: Autorka, data (ČSÚ, 2021)

Optimální hodnoty podle OECD dosahují hodnot u HDP 3 % (y), míra nezaměstnanosti 5 % (u), míry inflace 2,5 % (π) a platební bilance (bú) by měla být vyrovnaná, tj. 0. (Kliková aj., 2017) V současné situaci dosahuje HDP hodnoty -5,6 % (y). Spouštěčem jsou státní zásahy do ekonomické činnosti, z důvodu ochrany veřejného zdraví, jako uzavírání obchodů a služeb, vzdělávacích institucí nebo státních hranic. Spolu se státními zásahy, které lze označit také jako zapojení fiskální politiky, a navýšením HDP zhruba o 3 %, z důvodu zamezení šíření a řešení dopadů nemoci Covid-19, souvisí také navýšení deficitu v roce 2020 ze 40 miliard na 320 miliard Kč. (MF ČR, 2020)

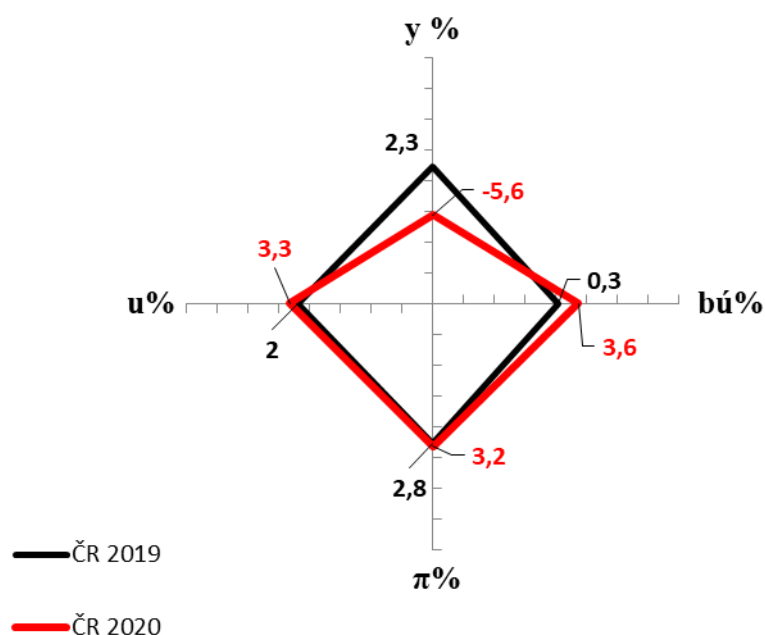
Další sledovanou veličinou je míra inflace, která dosahuje hodnoty 3,2 % (π). Česká národní banka v průběhu roku 2020 zaznamenala nárůst inflace, což způsobil zejména vývoj cen potravin, propad cen pohonných hmot, zpomalený růst mezd a upadající trh práce, avšak v průběhu roku 2021 a 2022 očekává návrat inflace kolem 2 % cíle.

Hodnota míry nezaměstnanosti se dostala na 3,3 % (u). Tento jev je způsoben uzavřenými provozy, kdy jsou zaměstnavatelé nuceni propouštět své zaměstnance. Ohrožené firmy propouštějí své zaměstnance, to způsobuje růst nezaměstnanosti, na trhu roste nabídka práce, avšak poptávka po práci klesá. S vysokou nabídkou práce na trhu je spojena cena práce, která klesá. Lidé, aby udrželi své domácnosti v chodu, jsou ochotni pracovat za minimální mzdy,

případně začnou podporovat šedou nebo černou ekonomiku, které se však do vývoje hospodářské politiky nepromítají. (Bittner, 2020)

Poslední sledovanou veličinou je platební bilance, která by podle OECD měla být vyrovnaná. V současné situaci je hodnota platební bilance 3,6 % (bú). Platební bilance zachycuje vývoz a dovoz zboží a služeb, jako příjmy a výdaje z dopravních služeb, cestovního ruchu a ostatních obchodních a neobchodních služeb apod. Opatření proti šíření koronaviru negativně ovlivňují zahraniční obchod od dubna 2020, kdy v důsledku odstavení významné části výrobních kapacit klesl export, avšak hodnota se drží stále v plusu díky obchodu s motorovými vozidly a poklesu dovozu. (Konvička, 2021)

Následně v obrázku 10 zobrazím vývoj hospodářské politiky v roce 2019, kdy ČR nečelila nákaze a získaná data porovnáme s krizovou situací v roce 2020. Vývoj hospodářské politiky v roce 2019 se pohyboval v hodnotách: HDP 2,3 % (y), míra inflace 2,8 % (π), míra nezaměstnanosti 2 % (u) a platební bilance 0,3 % (bú).

Obrázek 10 - Magický čtyřúhelník v letech 2019-2020 v ČR

Zdroj: Autorka, data (ČSÚ, 2021)

Ze získaných dat vyplývá, že se v roce 2019 ČR pohybovala v optimálních hodnotách vývoje hospodářské politiky. Po celý rok růst HDP stabilně a silně podporovala domácí spotřeba. Ačkoliv se hodnota míry inflace pohybovala v optimu, ekonomika České republiky

zaznamenala vyšší nárůst cen zboží, zejména v oddíle potravin a nealkoholických nápojů, a služeb, zejména ubytovacích a stravovacích. Významným prvkem růstu produktivity práce byly rostoucí inovace v oblasti moderních technologií, které vedly k udržení optimální hodnoty míry nezaměstnanosti. Veličina platební bilance má být na konci roku vyrovnaná, tzn. v ideálním pojetí export = import. V souladu s optimálními hodnotami podle OECD ČR dosáhla v roce 2019 vyrovnané platební bilance. (MPO ČR, 2019)

ZÁVĚR

Koronakrize patří k tématům, které je pro nás stále nové, avšak již nyní vzniklo spousta prací, které se tímto problémem zabývají. Pandemie Covid-19 se neustále vyvíjí a nelze tedy jasně specifikovat, co může vláda ČR pro zdraví občanů udělat více. Po zhodnocení analýzy vyšly najevo patrné nedostatky, ze kterých by se měla vláda ČR poučit a do budoucna je neopakovat.

Česká republika pocítila první potvrzené případy na našem území dne 1. března 2020. Krizový management České republiky měl k tomuto dni k dispozici zprávy z celosvětových zdrojů o výskytu koronaviru Covid-19, dostupných zejména z Čínské lidové republiky, Íránu, Itálie, Jižní Korey, Japonska, Spojených států amerických, Francie, Austrálie a Filipín. Ačkoliv byla situace očekávána Česká republika připravena nebyla, neměla připravený plán pro zvládnutí krizové situace a neměla dostatečné ochranné prostředky zabraňující šíření koronaviru Covid-19. K vyhlášení nouzového stavu na území celé České republiky došlo až 12. března 2020, kdy vláda České republiky s platností od 14:00 hodin vyhlásila nouzový stav na celém území České republiky původně na dobu 30 dnů.

V souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem začala vláda ČR vydávat opatření proti šíření koronaviru Covid-19. Mezi první vydané opatření patřilo omezení volného pohybu, které bylo vyhlášeno 12. března 2020. Dne 14. března 2020 byl zaveden zákaz pohybu v restauračních zařízeních a zákaz provozu obchodů, 16. března 2020 došlo k uzavření státních hranic a 19. března 2020 byla vyhlášena povinnost si mimo bydliště zakrývat ústa a nos rouškou, šátkem či jinou pokrývkou. Tímto rychlým nasazením opatření, které se v rámci nouzového stavu zpřísnily, se ČR zařadila mezi státy s největší přísností vydaných opatření.

Cílem této práce bylo zhodnocení postojů veřejnosti na vzniklou situaci. V této návaznosti jsem analyzovala dvě výzkumné otázky. První otázka směřovala ke konkrétnímu opatření, a to zhodnocení postojů veřejnosti k účinnosti roušek. Druhá otázka se zabývala zhodnocením postojů veřejnosti k podpoře ekonomiky zasažené opatřeními. Analýza týkající se každé otázky byla provedena v kapitole tři. V případě analýzy k nošení roušek jsem došla k závěru, že většina veřejnosti považuje nošení roušek za účinné. U druhé analýzy je již zřejmý vývoj koronakrize a s tím související změna názorů veřejnosti. Na počátku vypuknutí koronakrize veřejnost věřila, že vláda ČR dělá dostatečně na podporu ekonomiky zasažené vydanými opatřeními, nyní se však respondenti schylují k odpovědi, že vláda ČR toho dělá málo.

V souladu s vydanými opatřeními, které omezovaly transakce mezi lidmi jsem pomocí magického čtyřúhelníku analyzovala vývoj hospodářské politiky v ČR v době koronakrizy a porovnávala jsem s rokem 2019, kdy ČR nečelila žádné krizi. Zde je zřejmý dopad omezení ekonomiky.

V souvislosti s vypracováním bakalářské práce navrhuji podporu oblastí, které byly koronakrizí nejvíce zasaženy, zejména z důvodu fungování ekonomiky státu, zachování kultury a usnadnění těžkých životních situací mnoha občanů. Dosavadní vládní opatření na pomoc podnikatelům a OSVČ s sebou nesou spoustu byrokracie a mnoha potřebným se pomoc nedostane. Navzdory státní pomoci většina firem vyjde z krize s vysokým zadlužením, mnohé malé firmy trh opustí a zaměstnanci budou nuceni přecházet z jednoho odvětví do jiného. Z toho důvodu spatřuji jako podstatné zjednodušení administrace související s poskytováním podpory. Mezi další ekonomické priority by měla vláda ČR zařadit zlepšení a zpřehlednění komunikace s veřejností a monitoring vydaných opatření včetně jejich účinnosti. Jde zejména o opatření týkající se neustálého uzavření některých provozoven, aniž by k tomu byly podloženy výsledky, či studie.

Současně doporučuji zajištění elektronizace státní správy. Koronavirová krize názorně ukázala, že existují nesrovnatelně jednodušší, levnější a přinejmenším stejně efektivní způsoby, jak se radit a rozhodovat o věcech, nacházet nové strategie, dozvídat se a učit z nevyčerpatelného množství informací a vědění, které virtuální svět nabízí a prostředkuje. Úplná elektronizace státní správy usnadní komunikaci mezi úřady, občany a firmami a zajistí hladší průběh.

Závěrem konstatuji, že ode dne vyhlášení nouzového stavu dne 12. března 2020 a ode dne 15. března 2020, kdy byl aktivován rozhodnutím vlády ČR Ústřední krizový štáb si Česká republika vedla ve smyslu práce krizového řízení velmi dobře, i když do té doby promeškala příležitost se lépe na krizi připravit a její následky ještě více zmírnit. Nicméně rychlost, operativnost a akceschopnost složek integrovaného záchranného systému společně s efektivními zásahy krizového řízení, vedlo k redukci škod a následků. Koronakrize nám dává příležitost ještě více zdokonalit krizový management, připravit se lépe na mimořádné události v oblasti celosvětové pandemie a v tomto důsledku navrhnout možné úpravy legislativy České republiky.

POUŽITÁ LITERATURA

Odborná literatura

Antušák, Emil a Kopecký, Zdeněk. 2008. *Krizový management: úvod do teorie.* Praha : Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-0951-8.

Antušák, Emil a Vilášek, Josef. 2016. *Základy teorie krizového managementu.* Praha : Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3443-2.

Antušák, Emil. 2009. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti.* Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2009. ISBN 978-80-7357-488-8.

Kaldor, N. 1971. *The dynamic effects of The Common Market. In Destiny or Delusion: Britain and the Common Market.* London : Gollancz, 1971. ISBN 978-0575007017.

Kalnický, Juraj, Malčík, Martin a Uhlař, Michal. 2012. *Obecný management.* Ostrava : Repronis, 2012. ISBN 978-80-7329-305-5.

Kaminska, Katarzyna. 2016. *Institutional and Legal Conditions for the German Stabilization Policy during the Economic Crisis 2008-2009.* místo neznámé : Ekonomia i Prawo, 2016. ISSN 1898-2255.

Kliková, Christiana a Kotlán, Igor. 2017. *Hospodářská a sociální politika.* Ostrava : Vysoká škola sociálně správní, 2017. ISBN 978-80-87291-21-4.

Koucká, Marta a Veselý, Bohumír. 2009. *Krizové řízení v oblasti obrany státu: učební text pro kurzy zvláštní odborné způsobilosti Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: modul D.* Praha : MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-69-3.

Maaytová, Alena, Ochrana, František a Pavel, Jan. 2015. *Veřejné finance v teorii a praxi.* Grada Publishing : Praha, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

Martinčík, David. 2008. *E+M. Ekonomie a Management = Economics and Management. 2008, č. 1, s. 14-25.* Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2008. ISSN 2336-5604.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení. 2015.: *skripta.* Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.

Potůček, Martin. 2005. *Veřejná politika.* Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2005. ISBN-80-86429-50-4.

Samuelson, Paul Anthony a Nordhaus, William D. 1995. *Ekonomie.* Praha : Svoboda, 1995. ISBN 80-205-0494-X.

Tvrdoň, Michal. 2006. *Regulace trhu práce v ČR.* Brno : Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, ESF MU, 2006. ISSN 1801-4496.

Valášek, Jarmil a Kovářík, František. 2008. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích:účelová publikace pro krizové řízení.* Praha : Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.

Vodáček , Leo a Vodáčková, Olga. 2013. *Moderní management v teorii a praxi.* Praha : Management Press, 2013. ISBN 978-80-7261-232-1.

Vodáček, Leo a Vodáčková, Olga. 1999. *Management: teorie a praxe v informační společnosti*. Praha : Management Press, 1999. stránky 19-21. ISBN 80-85943-94-8.

Zuzák, R. a Königová, M. 2009. *Krizové řízení podniku*. Praha : Grada Publishing, 2009. str. 256. ISBN 978-80-247-3156-8.

Elektronické zdroje

Alvarez, Fernando E. , Argente, David a Lippi, Francesco. 2020. *A Simple Planning Problem for COVID-19 Lockdown*. Cambridge : NBER Working Paper No. 26981, 2020.

Bittner, Jan. 2020. *Ekonomické nerovnosti a Koronavirus*. [Dokument] Praha : Rosa Luxemburg Stiftung, 2020.

Červenka, Jan. 2021. CVVM SOÚ AV ČR. *Hodnocení reakce státu na pandemii COVID-19 - Naše společnost - speciál - únor 2021*. [Online] Median, s.r.o. , únor 2021. [Citace: 10. duben 2021.] <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/instituce-a-politici/5372-hodnoceni-reakce-statu-na-pandemii-covid-19-nase-spolecnost-special-unor-2021>.

ČSÚ. 2021. Český statistický úřad. *Hlavní makroekonomické veličiny*. [Online] 1. duben 2021. [Citace: 10. duben 2021.] https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr.

Eichenbaum, Martin S., Rebelo, Sergio a Trabandt, Mathias. 2020. *The Macroeconomics of Epidemics*. Cambridge: NBER Working Paper No. 26882, 2020.

Hale, Thomas, aj.. 2020. Variation in Government Responses to COVID-19. [Online] 2020. [Citace: 18. duben 2021.] <https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/default/files/2021-03/BSG-WP-2020-032-v11.pdf>.

HZS ČR. 2021. HZS ČR. *Krizové stavy*. [Online] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2021. [Citace: 24. duben 2021.] <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

Kapička, Marek, Kejak, Michal a Slavík, Ctirad. 2020. Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu. [Online] duben 2020. <https://idea.cerge-ei.cz/>.

Komenda, M., a další. 2020. Přehled aktuální situace v ČR. *Onemocnění aktuálně*. [Online] Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2020. [Citace: 24. duben 2021.] https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19?utm_source=general&utm_medium=widget&utm_campaign=covid-19. ISSN 2694-9423.

Konvička, Stanislav. 2021. *Dopady pandemie na zahraniční obchod s motorovými vozidly*. [Dokument] Praha : Český statistický úřad, 2021.

Kuba, Jaroslav. 2020. Právní prostor. [Online] ATLAS CONSULTING spol. s.r.o., 16. říjen 2020. [Citace: 26. leden 2021.] <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ustavni-pravo/pravomoci-vlady-za-nouzoveho-stavu.2336-4114>.

Levi-Faur, David. 2010. *Regulation & Regulatory Governance*. [Článek] Jerusalem, Israel : The Hebrew University, Mount Scopus, 2010.

MF ČR. 2020. Ministerstvo financí České republiky. *mfcz.cz*. [Online] 18. prosinec 2020. [Citace: 24. duben 2021.] <https://www.mfcz.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/rozpocet-na-rok-2021-schvalen-39709>.

MPO ČR. 2020. MPO zveřejňuje přehled firem, kde můžete koupit roušky nebo materiál na jejich výrobu. *MPO ČR*. [Online] 19. březen 2020. [Citace: 24. duben 2021.] <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/mpo-zverejnuje-prehled-firem--kde-muzete-koupit-rousky-nebo-material-na-jejich-vyrobu--253572/>.

MPO ČR. 2020. MPO ČR. *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. [Online] Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020. [Citace: 21. duben 2021.] <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/opatreni-na-pomoc-podnikatelum-a-zivnostnikum--253690/>.

MZ ČR. 2021. *Mimořádné opatření*. [Dokument] Praha : Ministerstvo zdravotnictví, 2021.

MZV ČR. 2020. *mzv.cz*. *Česká republika odeslala materiální pomoc Číně k boji s koronavirem*. [Online] 13. únor 2020. [Citace: 24. duben 2021.] https://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2020_02_13_ceska_republika_odeslala_materialni.html.

Otevřeme Česko - Chcíp! Pes. 2020. *Otevřeme Česko - Chcíp! Pes. Otevřeme Česko - Chcíp! Pes*. [Online] 2020. [Citace: 23. duben 2021.] <https://otevremecesko.cz/o-nas/>.

Spurný, Martin. 2020. *Postoje české veřejnosti k nošení roušek – září 2020*. *CVVM SOÚ AV ČR*. [Online] Median, s.r.o., 10. říjen 2020. [Citace: 24. duben 2021.] <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/zdravi-volny-cas/5303-postoje-ceske-verejnosti-k-noseni-rousek-zari-2020>.

Vláda ČR. 2020. *Vláda České republiky*. [Online] [Citace: 10. duben 2021.] <https://www.vlada.cz/cz/pandemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-pandemii-koronaviru---rok-2020-186999/#brezen>.

Vláda ČR. 2020. *Vláda ČR. Do České republiky dorazil více než milion respirátorů z Číny*. [Online] *Vláda ČR*, 26. březen 2020. [Citace: 24. duben 2021.] <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/do-ceske-republiky-dorazilo-vice-nez-milion-respiratoru-z-ciny-180506/>.

WHO. 2020. *Používání roušek v kontextu COVID-19*. [Dokument] Světová zdravotnická organizace, 2020. WHO/2019-nCoV/IPC_Masks/2020.5.

Legislativa

Krizová legislativa. 2016. *Krizová legislativa (soubor zákonů)*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-627-9.

Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jakou součástí ústavního pořádku České republiky

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 6/1993 Sb., zákon České národní rady o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při pandemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

PŘÍLOHY

Příloha 1 - Přehled zakázaných provozů v ČR k 13. 4. 2021

Příloha 2 - Přehled provozů s omezením v ČR k 13. 4. 2021

Příloha 3 - Programy pro firmy a OSVČ k 8. 4. 2021

PŘÍLOHA 1 – Přehled zakázaných provozů v ČR k 13. 4. 2021

Zákaz provozu	Výjimky a podmínky
<p>Maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách (včetně výdejových okének) – týká se pouze živností podle živnostenského zákona (týká se pondělí až neděle v čase 06:00 – 21:59)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prodejny potravin • prodejny pohonných hmot aj.ch potřeb pro provoz dopravních prostředků na pozemních komunikacích • prodejny paliv • prodejny hygienického zboží, kosmetiky a jiného drogistického zboží • lékárny, výdejny a prodejny zdravotnických prostředků • prodejny malých domácích zvířat • prodejny krmiva aj.ch potřeb pro zvířata • prodejny brýlí, kontaktních čoček a souvisejícího zboží • prodejny novin a časopisů • prodejny tabákových výrobků • prádelny a čistírny • provozovny servisu a oprav silničních vozidel • provozovny poskytovatelů odtahů a odstraňování závad vozidel v provozu na pozemních komunikacích • prodejny náhradních dílů k dopravním prostředkům a výrobním technologiím • provozovny umožňující vyzvednutí zboží a zásilek zakoupených distančním způsobem • prodejny zahrádkářských potřeb včetně osiva a sadby • pokladny prodeje jízdenek • květinářství • provozovny pro sjednání provádění staveb a jejich odstraňování, projektovou činnost ve výstavbě, geologické práce, zeměměřičství, testování, měření a analýzu ve stavebnictví • provozovny servisu výpočetní a telekomunikační techniky, audio a video přijímačů spotřební elektroniky, přístrojů aj.ch výrobků pro domácnosti • zámečnictví a provozovny servisu dalších výrobků pro domácnost • provozoven oprav, údržby a instalací strojů a zařízení pro domácnost • provozovny pohřební služby, provádění balzamací a konzervací, zpopelňování lidských pozůstatků nebo lidských ostatků, včetně ukládání lidských ostatků do uren • myčky automobilů bez obsluhy • prodejny domácích potřeb a železářství,

	<p>příčemž za domácí potřeby se nepovažují nábytek, koberce a jiné podlahové krytiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • provozovny sběru a výkupu surovin a kompostáren • provozovny (včetně mobilních) s prodejem pietního zboží, např. věnce, květinové výzdoby na hroby, pietní svíčky apod. (pro tyto provozovny neplatí zákaz prodeje na tržnicích a tržištích) • papírnictví • prodejny dětského oblečení a dětské obuvi • vozidla taxislužby nebo jiné individuální smluvní přepravy osob • provozovny psychologického poradenství a diagnostiky <p>➤ Jiné zboží a služby je zakázáno v těchto prodejnách nebo provozovnách prodávat nebo poskytovat</p> <p>➤ Zákaz se nevztahuje na činnosti, které nejsou živností podle živnostenského zákona (viz § 3 živnostenského zákona)</p> <p>➤ Zákaz se nevztahuje na takové provozovny, ve kterých sice maloobchodní prodej a prodej a poskytování služeb, který není zakázán, nepředstavuje výlučnou činnost v provozovně, avšak část provozovny, ve které probíhá maloobchodní prodej a prodej a poskytování služeb, který není zakázán, je oddělena od ostatních částí provozovny (např. páskou), do kterých není zákazníkům umožněn přístup</p> <p>Podmínky pro provozovatele (vztahující se k výjimkám a provozu knihoven; nevztahují se na vozidla taxislužby nebo jiné individuální smluvní přepravy osob):</p> <ul style="list-style-type: none"> • v provozovně nepřipustí přítomnost více zákazníků, než je 1 zákazník na 15 m² prodejní plochy; v případě provozovny s prodejní plochou menší než 15 m² se toto omezení nevztahuje na dítě mladší 15 let doprovázející zákazníka a na doprovod zákazníka, který je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením; v případě ostatních provozoven se toto omezení nevztahuje na dítě mladší 6 let doprovázející zákazníka, • aktivně brání tomu, aby se zákazníci zdržovali v kratších vzdálenostech, než jsou 2 metry,
--	---

	<p>nejde-li o osoby ze společné domácnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistí řízení front čekajících zákazníků, a to jak uvnitř, tak před provozovnou, zejména za pomoci označení prostoru pro čekání a umístění značek pro minimální rozestupy mezi zákazníky (minimální rozestupy 2 metry), přičemž zákazník, který je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením, má právo přednostního nákupu, • umístí dezinfekční prostředky u často dotýkaných předmětů (především kliky, zábradlí, nákupní vozíky) tak, aby byly k dispozici pro zaměstnance i zákazníky provozoven a mohly být využívány k pravidelné dezinfekci, • zajistí informování zákazníků o výše uvedených pravidlech, a to zejména prostřednictvím informačních plakátů u vstupu a v provozovně, popřípadě sdělováním pravidel reproduktory v provozovně, • zajistí maximální možnou cirkulaci vzduchu s nasáváním venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu, • jsou zakázány propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující jejich průběh, • v případě osoby, která veze kočárek s dítětem, nesmí provozovatel vyžadovat, aby pro nákup používala nákupní vozík, a dítě v kočárku se nezapočítá do celkového dovoleného počtu osob na prodejní plochu
<p>Maloobchodní prodej a poskytování služeb v provozovnách (včetně výdejových okének) – týká se pouze živností podle živnostenského zákona (v čase mezi 22:00 hod. až 05:59 hod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čerpací stanice s palivy a mazivy • lékárny • prodejny v místech zvýšené koncentrace cestujících na letištích, železničních stanicích a autobusových nádražích • prodejny ve zdravotnických zařízeních • provozovny stravovacích služeb, které mají výjimku ze zákazu provozu • vozidla taxislužby nebo jiné individuální smluvní přepravy osob
<p>Provozovny stravovacích služeb (restaurace, hospoda, bar, kavárna, vinárna) mimo obchodní centra a v obchodních centrech s prodejní plochou do 5 000 m²</p>	<p>Výjimky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provozovny, které neslouží pro veřejnost (např. zaměstnanecké stravování, stravování poskytovatelů zdravotních služeb a sociálních služeb, ve vězeňských zařízeních), s tím, že v provozovně zaměstnaneckého stravování se smí konzumovat pokrmy jen tak, že u jednoho stolu sedí nejvýše 1 strážník; jedná-li se o dlouhý stůl, lze u něj usadit více strážníků tak,

	<p>že mezi strážníky je rozestup alespoň 2 metry nebo mezi strážníky jsou mechanické překážky, které brání šíření kapének</p> <ul style="list-style-type: none"> • školní stravování zaměstnanců přítomných na pracovišti a dětí, žáků a studentů účastnících se prezenčního vzdělávání • provozovny v ubytovacích zařízeních za podmínky, že poskytují stravování pouze ubytovaným osobám, a to pouze v čase mezi 06:00 hod. a 21:59 hod. • prodej mimo provozovnu stravovacích služeb (např. provozovny rychlého občerstvení s výdejovým okénkem nebo prodej jídla s sebou) s tím, že prodej zákazníkům v místě provozovny (např. výdejové okénko) je zakázán v čase mezi 22:00 hod. a 05:59 hod. <p>Podmínky vztahující se k výjimkám:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zákazníci jsou usazeni tak, že mezi nimi je odstup alespoň 1,5 metru, s výjimkou zákazníků sedících u jednoho stolu • u jednoho stolu sedí nejvýše 4 zákazníci, s výjimkou členů domácnosti; jedná-li se o dlouhý stůl, lze u něj usadit více zákazníků tak, že mezi skupinami nejvýše 4 zákazníků, s výjimkou členů domácnosti, je rozestup alespoň 2 metry • provozovatel nepřipustí ve vnitřních prostorech provozovny více zákazníků, než je ve vnitřních prostorech provozovny míst k sezení pro zákazníky; provozovatel je povinen písemně evidovat celkový aktuální počet míst k sezení pro zákazníky • zákaz produkce živé hudby a tance • nebude poskytována možnost bezdrátového připojení se na internet pro veřejnost • v případě prodeje z provozovny stravovacích služeb mimo její vnitřní prostory (např. výdejové okénko) jsou osoby, které v bezprostředním okolí provozovny konzumují potraviny a pokrmy včetně nápojů zde zakoupených, povinny dodržovat rozestupy od jiných osob alespoň 2 metry, nejde-li o členy domácnosti
<p>Provozovny stravovacích služeb (restaurace, hospoda, bar, kavárna, vinárna) v obchodních centrech s prodejní plochou nad 5 000 m²</p>	<p>Pouze přes výdejové okénko nebo jako jídlo s sebou</p>
<p>Cukrárny, lahůdky, vinotéka,</p>	<p>Pouze pokud se nejedná o provozování pohostinské činnosti (tzn. běžně je zde jen pultový prodej</p>

pivotéka	s sebou); v opačném případě lze přes okénko.
Koncerty a jiná hudební, divadelní, filmová a jiná umělecká představení (kina, divadla apod.) včetně cirkusů a varieté	<p>Bez přítomnosti diváků v případě, že je provádí umělci, kteří tak činí v rámci zaměstnání nebo podnikání, s tím, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochranný prostředek dýchacích cest účinkující mohou odložit pouze na místě výkonu vlastní produkce a pouze po dobu této produkce • je-li součástí scénického díla zpěv, omezuje se počet účinkujících na jevišti nebo zkušebně tak, že celkový počet účinkujících nesmí být vyšší než počet metrů čtverečních celkové podlahové plochy jeviště nebo zkušebny dělený čtyřmi • u hráčů všech nástrojových skupin je nutné dodržovat rozestupy alespoň 1,2 metru a každý hráč na smyčcové nástroje použije samostatný notový pult, pokud to dovolují prostorové podmínky
Kongresy, vzdělávací akce a zkoušky v prezenční formě, (vč. vzdělávacích kurzů, např. jazykové kurzy, příprava na přijímací zkoušky, kreativní kurzy, kurzy z oblasti psychoterapie, HR, ovládání PC, koučink, rekvalifikační kurzy)	<ul style="list-style-type: none"> • praktická výuka a praxe podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, a podle zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče, a praktické přípravy na výkon regulovaného povolání sociální pracovník podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách • profesní vzdělávání příslušníků bezpečnostních sborů ČR, strážníků obecních policií, příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR a členů jednotek požární ochrany • činnosti na základě zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel (včetně zkoušek v autoškole) s tím, že provozovatel autoškoly zajistí dodržení protiepidemických opatření spočívajících v dezinfekci kontaktních ploch vozidla po každé jízdě dezinfekcí s virucidním účinkem • činnosti na základě zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, a dopravně psychologických vyšetření dle zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích • činnosti vedoucí k získání zvláštní odborné způsobilosti podle § 11 zákona č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti

	<p>a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, a činnosti vedoucích k překonání podmínek podle § 3 odst. 10 písm. d) vyhlášky č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách</p> <ul style="list-style-type: none"> • další vzdělávací akce a zkoušky z profesních kvalifikací a jiných zkoušek, jejichž složení je podmínkou stanovenou právními předpisy pro výkon určité činnosti, kurzy s akreditovaným programem podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a rekvalifikační kurzy zabezpečované Úřadem práce nebo Ministerstvem práce a sociálních věcí podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, směřující k získání profesní kvalifikace složením zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, nejde-li o vzdělávací akce a zkoušky, které jsou součástí vzdělávání podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), nebo zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách • zakazuje se v jeden čas přítomnost více než 10 osob a, je-li zkouška podle právního předpisu veřejná, dalších více než 3 osob z řad veřejnosti
Herny, kasina a sázkové kanceláře	Bez přítomnosti veřejnosti
Vnitřní sportoviště ve vnitřních prostorech staveb (např. tělocvičny, hřiště, kluziště, kurty, ringy, herny bowlingu nebo kulečnicku, tréninková zařízení) a vnitřních prostory venkovních sportovišť, tanečních studií, posiloven a fitness center	<ul style="list-style-type: none"> • sportovní činnosti ve školách či školských zařízeních a vysokých školách, kde to krizová opatření umožňují • sportovní příprava, kterou provádí osoby v rámci výkonu zaměstnání, výkonu podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti jako přípravu pro sportovní akce konané v rámci soutěží organizovaných sportovními svazy, a sportovních akcí, které nejsou zakázány
Umělá koupaliště (plavecký bazén, koupelový bazén, bazén pro kojence a batolata, brouzdaliště), wellness zařízení včetně saun, solárií a solných jeskyní	Pokud se jedná o poskytování zdravotních služeb poskytovatelem zdravotních služeb
ZOO, botanické zahrady	<ul style="list-style-type: none"> • venkovní prostory s tím, že může být využito nejvýše 20 % kapacity z maximálního možného počtu návštěvníků v jeden čas; stejné omezení se použije i pro návštěvy arboret a jiných

	zahrad nebo parků, do kterých je vstup regulován
Muzea, galerie, výstavní prostory, hrady, zámky a obdobné historické nebo kulturní objekty, hvězdárny a planetária	-
Veletřhy a prodejní hospodářské výstavy	-
Zařízení nebo poskytování služeb osobám ve věku 6 až 18 let zaměřených na činnosti obdobné zájmovým vzděláváním podle § 2 vyhlášky č. 74/2005 Sb., jako jsou zejména zájmová, výchovná, rekreační nebo vzdělávací činnost včetně přípravy na vyučování	-
Lyžařské vleky a lanové dráhy	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění dopravní obslužnosti v rámci veřejných služeb • využití lyžařských vleků a lanových drah pro zajištění zásobování nebo chodu kritické infrastruktury nebo pro potřeby složek Integrovaného záchranného systému včetně Horské služby
Služby péče o dítě v dětské skupině	<ul style="list-style-type: none"> • dětské skupiny při zdravotnickém zařízení nebo zařízení sociálních služeb • dětské skupiny poskytující službu péče o dítě převážně pro děti zaměstnanců těchto zařízení
Krátkodobé a rekreační ubytovací služby	<ul style="list-style-type: none"> • ubytování osob, pro které je toto ubytování nezbytné k výkonu zaměstnání, povolání, podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti, přičemž: <ul style="list-style-type: none"> ○ (i) tento účel je každá osoba, které je ubytování umožněno, povinna prokázat před zahájením ubytování písemným potvrzením zaměstnavatele nebo objednatele ○ (ii) provozovatel je povinen vyžadovat prokázání účelu podle bodu i) a uchovávat jej po celou dobu pobytu ubytované osoby • ubytování osob, kterým byla nařízena pracovní povinnost podle krizového zákona • ubytování cizinců, jestliže nemají jiné bydliště na území ČR a kteří mají oprávnění ke vstupu a pobytu na území ČR v souladu s jinými předpisy • ubytování osob, kterým byla nařízena izolace

	<p>nebo karanténa</p> <ul style="list-style-type: none"> • ubytování osob za účelem dokončení ubytování zahájeného před účinností patřičného usnesení vlády, jestliže nemají jiné bydliště na území České republiky • ubytování osob, které jsou ubytovány za účelem toho, aby jim byly poskytnuty zdravotní služby, a jejich nezbytného doprovodu • ubytování osob v bytové nouzi, kterým ubytování zprostředkoval územní samosprávný celek
<p>Tržiště, tržnice a mobilní provozovny (prodej ve stáncích, v pojízdných prodejnách a prodej z jiných mobilních zařízení), pochůzkový a podomní prodej</p>	<p>Výjimky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojízdné prodejny zajišťující prodej potravin a drogistického zboží v obcích, kde není možno toto zboží zakoupit v jiné provozovně • prodej ovoce a zeleniny (v čerstvém nebo zpracovaném stavu), květin a jiných rostlin, jejich plodů, osiva, semen, mléka a výrobků z mléka, masa a výrobků z masa, včetně živých ryb, vajec, pekařských a cukrářských výrobků, medu a výrobků z medu <p>Podmínky vztahující se k výjimkám:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajistit odstupy mezi stánky, stolky nebo jinými prodejními místy nejméně 2 metry • v jeden čas se na ploše farmářského tržiště nesmí vyskytovat více než 1 osoba na 15 m² • umístit nádoby s dezinfekčními prostředky u každého prodejního místa • zakazuje se provozovat stravovací služby a prodávat pokrmy včetně nápojů určených k bezprostřední konzumaci • zakazují se stoly a místa k sezení
<p>Hudební, taneční, herní a podobné společenské kluby a diskotéky</p>	<p>Bez přítomnosti veřejnosti</p>
<p>Spolkové, taneční, tradiční a jim podobné akce a jiná shromáždění, slavnosti, poutě, přehlídky, ochutnávky, oslavy a jiné veřejné nebo soukromé akce, při nichž dochází ke kumulaci osob na jednom místě, s účastí přesahující ve stejný čas 2 osoby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • účast na svatbě, prohlášení osob o tom, že spolu vstupují do registrovaného partnerství, a pohřbu, kterých se v případě vnitřních i vnějších prostor může účastnit nejvýše 15 osob • schůze, zasedání a podobné akce ústavních orgánů, orgánů veřejné moci, soudů a jiných veřejných osob, které se konají na základě zákona • shromáždění konaná podle zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím s tím, že <ul style="list-style-type: none"> ○ každý účastník je povinen mít ochranný prostředek dýchacích cest (nos, ústa), který brání šíření kapének

	<ul style="list-style-type: none"> ○ shromáždění, nejde-li o shromáždění podle následujícího bodu, se může konat pouze mimo vnitřní prostory staveb a může se jej účastnit celkem nejvýše 100 účastníků, a to ve skupinách po nejvýše 20 účastnících a při zachování rozestupů mezi skupinami účastníků alespoň 2 metry ○ shromáždění pořádaného církví nebo náboženskou společností v kostele nebo v jiné místnosti určené pro náboženské obřady se nesmí účastnit více účastníků, než odpovídá obsazenosti nejvýše 10 % míst k sezení, přičemž účastníci, s výjimkou osob vedoucích nebo zajišťujících obřad, po většinu času sedí na sedadlech, dodržují, s výjimkou členů domácnosti, minimální rozestupy 2 metry mezi účastníky sedícími v jedné řadě sedadel, před vstupem do vnitřního prostoru si dezinfikují ruce a v rámci shromáždění nedochází k hromadnému zpěvu <p>Ad hoc výjimky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo zdravotnictví je oprávněno stanovit závazné hygienicko-epidemiologické podmínky pro hromadné akce jinak mimořádným opatření zakázané, při jejichž dodržení je dovoleno je z důvodů zřetele hodných konat, a to jedná-li se o akce v důležitém státním zájmu nebo významná sportovní utkání nebo soutěže
--	---

Zdroj: MPO ČR, 2020, (upraveno)

PŘÍLOHA 2 – Přehled provozů s omezením v ČR k 13. 4. 2021

Omezení provozu	Podmínky
Nákupní centra s prodejní plochou přesahující 5 000 m²	<ul style="list-style-type: none"> • použití míst určených k odpočinku (židle, křesla, lavice apod.) je omezeno tak, aby nebyla místy shromažďování osob • není poskytována možnost bezdrátového připojení se na internet pro veřejnost • provozovatel zajistí alespoň jednu osobu, která dohlídí na dodržování následujících pravidel a působí na zákazníky aj. osoby, aby je dodržovali • následující pokyny pro zákazníky jsou sdělovány zákazníkům aj.m osobám zejména formou informačních tabulí, letáků, na obrazovkách, rozhlasem apod. • provozovatel zajistí viditelné označení pokynu k dodržování rozestupu 2 metrů mezi osobami na veřejně přístupných plochách v nákupním centru (např. formou infografiky, spotů v rádiu centra, infografiky u vstupu do prodejen a jiných provozoven, infografiky na podlaze veřejných prostor apod.) • je zamezováno shlukování osob, zejména ve všech místech, kde to lze očekávat, např. vstupy z podzemních garáží, prostor před výtahy, eskalátory, travelátory, záchody apod. • je zakázán provoz dětských koutků • provozovatel zajistí maximální možnou cirkulaci vzduchu s nasáváním venkovního vzduchu (větrání nebo klimatizace) bez recirkulace vzduchu v objektu • jsou zakázány propagační aktivity v prodejnách, u nichž je přítomna fyzická osoba zajišťující jejich průběh • prodej z provozovny stravovacích služeb umístěné v rámci nákupního centra je možný pouze přes výdejové okénko nebo jako jídlo s sebou
Poskytovatelé lázeňské léčebně rehabilitační péče	<ul style="list-style-type: none"> • lze poskytovat výlučně lázeňskou léčebně rehabilitační péči, která je alespoň částečně hrazena z veřejného zdravotního pojištění
Volby orgánu právnické osoby a zasedání orgánu právnické osoby s výjimkou orgánů územních samosprávných celků, účastní-li se jej na jednom místě více než 10 osob	<ul style="list-style-type: none"> • osoby jsou usazeny tak, aby dodržovaly minimální rozestupy 2 metry, s výjimkou členů domácnosti • účastník při vstupu do vnitřních prostor prokáže, že splňuje podmínky stanovené pod tabulkou, a provozovatel prokázání podmínek kontroluje a účastníku, který podmínky nesplní, neumožní vstup do vnitřních prostor

	<ul style="list-style-type: none">• zasedání se účastní nejvýše 50 osob, nejedná-li se o zasedání, které je nezbytné k splnění zákonem uložených povinností včetně volby orgánu
--	---

Zdroj: MPO, 2020, (upraveno)

PŘÍLOHA 3 - Programy pro firmy a OSVČ k 8. 4. 2021

Opatření/ Program	Typ výdaje / Kompenzační opatření
<p>COVID-2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cílem Programu je zmírnění negativních dopadů omezení spojených s opatřeními v boji proti pandemii nemoci COVID 19 na podnikatelské subjekty v České republice, spočívajících především v razantním poklesu tržeb za rozhodné období oproti srovnávacímu období alespoň o 50 %. - Žádosti v první výzvě bude možné podávat od 12. dubna 2021 od 9:00 hodin do 31. května 2021 do 16:00 hod. prostřednictvím informačního systému přístupného z Portálu AIS MPO. - O podporu může žádat podnikatel – fyzická osoba nebo právnická osoba zřízená podle soukromého práva nebo příspěvková organizace. - Podpora bude poskytována za období od 11. ledna 2021 do 31. března 2021. - Podpora je poskytována za zaměstnance ve výši 500 Kč na den (za zaměstnance se pro účely Programu považují rovněž tzv. spolupracující osoby podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (v případě žadatelů – fyzických osob), a dále jednatelé se smlouvou o výkonu funkce jednatele). - Dotace je poskytována na náklady na provoz a udržení podnikatelské činnosti, jako jsou osobní náklady, náklady na materiál, služby (vč. např. leasingu), odpisy, daně a poplatky, splátky úvěru, režijní náklady apod. - Podporu z programu za dané období lze kombinovat s podporou z programu Antivirus, naopak nelze jí kombinovat s podporou z paralelního programu COVID – Nepokryté náklady. Podporu nelze kombinovat ani s novým kompenzačním bonusem za únor a březen 2021 (pokud žadatel o nový kompenzační bonus již požádal, může žádost o podporu v programu COVID 2021 podat, ale musí zároveň svého správce bonusu požádat o zastavení řízení o žádosti o kompenzační bonus, resp. o jeho vrácení). - Dotace splňuje podmínky bodu 3.1. Sdělení Komise: Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19, dle kterého lze poskytovat přímé granty (dotace) až do výše 1 800 tis. EUR na podnik na řešení naléhavých potřeb likvidity (pro tento limit se počítají podpory poskytnuté v rámci většiny COVID programů (nájemné, ubytování, kultura, sport, lázně atd.), a počítají se také podpory poskytnuté tzv. „propojeným podnikům“).
<p>COVID-Nepokryté náklady</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Program podpory COVID – Nepokryté náklady připravilo MPO v reakci na celosvětovou pandemii koronaviru pro podnikatelské subjekty, které v souvislosti s protipandemickými krizovými opatřeními vlády dosahují výrazně nižších tržeb. - Cílem podpory je zabránit zhoršování kapitálové situace podnikatelských subjektů, zvýšit jejich likviditu, zachovat jejich podnikatelskou činnost a poskytnout jim odrazový můstek pro zotavení. Dotace poskytnutá na úhradu části nákladů znamená plošnou a současně jasnou (relevantní) podporu subjektům, které ji prokazatelně potřebují, bez ohledu na sektor. - Výzvu Programu COVID Nepokryté náklady MPO zveřejnilo 1. dubna 2021. - Žádosti je možné podávat od 19. dubna 2021 od 9:00 hodin do 19. července 2021 prostřednictvím informačního systému AIS MPO.

	<ul style="list-style-type: none"> - Rozhodným obdobím, na které je poskytována podpora, je 1. leden 2021 až 31. březen 2021. - Výše podpory činí 60 % nepokrytých nákladů za rozhodné období, respektive 40 % nepokrytých nákladů za rozhodné období pro podnikatele s majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku ČR. - Maximální výše podpory činí 40 mil. Kč na jednoho žadatele. - Žadatel je povinen do programu přiznat poskytnuté i očekávané dotace a podpory notifikované dle bodu 3.1. platného Dočasného rámce Evropské komise (dále jen Dočasný rámec) na způsobilé výdaje. Pokud žadatel dosáhl na jakoukoli jinou podporu, poskytnutou mimo schéma bodu 3.1. Dočasného rámce, je povinen ji také přiznat. Žadatel je taktéž povinen zahrnout odpovídající část podpory poskytnuté v rámci programů Antivirus. - Pokud je žadatel příjemce kompenzačního bonusu, v případě schválení žádosti v rámci programu COVID Nepokryté náklady je jeho povinností odpovídající část vrátit. - Program COVID Nepokryté náklady nelze kombinovat s Programem COVID 2021.
<p>COVID-Veletrhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tento program je určen podnikatelským subjektům podnikajícím v oblasti organizace a realizace veletrhů, výstav, kongresových, firemních aj.ch hromadných akcí (eventů) zaměřených především na B2B segment. - Podpora má za cíl udržení infrastruktury, subjektů podnikajících v sektoru a navazujících organizačních, servisních, asistenčních a technických služeb. - Výše podpory činí 60 % nepokrytých nákladů za rozhodné období, respektive 40 % nepokrytých nákladů za rozhodné období pro podnikatele s majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku ČR. - Rozhodným obdobím, na které je poskytována podpora, je 1. březen až 31. říjen 2020. - Žádosti je možné podávat od 6. dubna 2021 od 9:00 hodin do 31. května 2021 prostřednictvím AIS MPO. - Maximální výše podpory činí 20 mil. Kč na jednoho žadatele. - Oprávněným žadatelem je podnikatel – fyzická, nebo právnická osoba vykonávající podnikatelskou činnost na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podnikatel musí být svým podnikáním zaměřen na organizaci a realizaci veletrhů, výstav, kongresových, firemních aj.ch hromadných akcí zaměřených především na B2B segment, či musí být na tento segment trhu realizačně napojen. - Podporovaná podnikatelská činnost musela být zahájena nejpozději do 29. února 2020.
<p>COVID-Kultura III</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Výzva Covid-Kultura č. 3.1 zveřejněna ve spolupráci s MK 5. 2. 2021 - Výzva Covid-Kultura č. 3.2 zveřejněna ve spolupráci s MK a Státním fondem pro kinematografii 15. 2. 2021 - Výzva Covid-Kultura č. 3.3 zveřejněna ve spolupráci s MK 7. 4. 2021 - Žádosti o jednorázovou podporu pro OSVČ (Výzva č. 3.1) v oblasti uměleckých a umělecko-technických profesí je možné podávat od 15.2.2021 do 15.4.2021, a to on-line, prostřednictvím informačního

systemu přístupného z Portálu AIS MPO.

- **Žádosti o podporu ve výzvě č. 3.2** lze podávat **od pondělí 1. 3. do pátku 30. 4.**, a to on-line, prostřednictvím informačního systému přístupného z Portálu AIS MPO.
- **Žádosti pro podnikatelské subjekty ve výzvě č. 3.3** bude možné podávat **od středy 21. dubna 2021 do středy 30. června 2021.**

Ve výzvě Covid-Kultura č. 3.1 OSVČ může zažádat:

- Podpora je určena pro umělecké profese v oboru hudba, divadlo, tanec, výtvarné umění, literatura. Pro účely tohoto programu jsou rozřazeny do těchto dvou kategorií:
- Výkonní umělci a autoři (např. profesionální interpreti a autoři, herci, hudebníci, tanečníci, zpěváci, akrobati, dramaturgové, malíři, sochaři, kurátoři výtvarného umění, umělečtí fotografové, spisovatelé, tvůrci autorských knih - ilustrátoři, autoři dramatických textů ad.),
- Odborné umělecko-technické profese (např. umělečtí zvukaři, lightdesignéři, umělečtí manažeři ad.), které se podílejí na realizaci představení živé kulturní produkce a mají umělecký přesah či vysokou míru specializace pro živá vystoupení či výtvarné umění.

Ve výzvě Covid-Kultura č. 3.2 Audiovize může zažádat:

- Podpory pro fyzické osoby podnikající – osoby samostatně výdělečně činné (dále též „OSVČ“ nebo „žadatel“) vykonávající štábové filmové profese (A1), tvůrčí filmové profese (A2), a výkonné umělce (A3). Jedná se tedy o fyzické osoby, jejichž samostatně výdělečná činnost probíhá soustavně a dlouhodobě ve fázích vývoje a výroby audiovizuálních děl (dále jen „AVD“) (A1 a A2) nebo je realizována ve formě uměleckého výkonu (A3);
- Podpory pro právnické osoby - provozovatele kin (B1 - sedačkovné), podpory na marně vynaložené (uhrazené) náklady distribučních společností (B2) a podpory na marně vynaložené (uhrazené) náklady a neuhrazené náklady (závazky) produkčních společností (B3), kterým tyto náklady a závazky vznikly v přímé souvislosti s omezením audiovizuální výroby, distribuce a zpřístupnění AVD v kinech v období a dle specifik uvedených níže v části B1 až B3. Jedná se o subjekty, které byly v přímé souvislosti s mimořádnými opatřeními vlády výrazně limitovány ve svém provozu či dané kulturní akce byly zrušeny či přesunuty.
- **Ve výzvě Covid-Kultura 3.1 OSVČ** má jednorázová podpora pro umělecké a odborné technické profese v kultuře podobu jednorázového příspěvku státu ve výši 60 000 Kč. Subjekt může podat pouze jednu žádost o jednorázovou podporu v rámci této výzvy.
- **Ve výzvě Covid-Kultura 3.2 Audiovize** má jednorázová podpora pro všechny žadatele v kategorii A1, A2, A3 podobu jednorázového příspěvku od státu ve výši 60 tisíc Kč. A podpora poskytnutá MPO pro žadatele v kategorii B1, B2, B3 maximálně výši 5 mil. Kč pro jednoho žadatele.

Ve výzvě Covid-Kultura č. 3.3 pro podnikatelské subjekty může zažádat:

- podnikatelské subjekty, které mají jako svou hlavní a dlouhodobou činnost

	<p>pořádání či zajištění hudebních, hudebně dramatických, tanečních, divadelních programů, jejichž primárním cílem je poskytnutí kulturní služby veřejnosti v oblasti Performing Arts (živé scénické umění)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ individuální umělci; ○ subjekty: <ul style="list-style-type: none"> - pořadatelé hudebních produkcí a festivalů; - pořadatelé výtvarných, divadelních či tanečních festivalů, představení a přehlídek; - hudební kluby, jejichž hlavní funkcí je autorská živá hudební produkce, vytváření hudebního programu, dramaturgie (tj. provozování hudebního programu je jejich hlavní činností); - technické firmy aj. ekonomické subjekty zajišťující kulturní akce a svou činností zabezpečují kulturní služby veřejnosti (poskytující služby, techniku, prostory pro kulturní program ap. - dle tohoto programu); - umělecká tělesa, tj. umělecké soubory, hudební tělesa či orchestry; - pořadatelé cirkusů a nového cirkusu; - umělecko-manažerské agentury, které zprostředkovávají či organizují kulturní program; - agentury, které na základě dramaturgického výběru zprostředkovávají či organizují živé kulturní akce; - divadla; <ul style="list-style-type: none"> ○ ticketingové společnosti; ○ kolektivní správci; ○ nevládní neziskové organizace v oblasti kultury (z.s., o.p.s., z.ú.) - Ve výzvě Covid-Kultura 3.3 je maximální výše dotace pro subjekty definované v článku 5.1 na jeden subjekt 10 mil. Kč.
<p>Kompenzační bonus pro OSVČ, společníky malých s.r.o. a DPČ, DPP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nárok na kompenzační bonus ve výši 500 Kč denně náleží podnikatelům s činností podnikání v přímo omezených, případně zcela uzavřených oblastech ekonomiky. - Finanční správa přijímá žádosti o kompenzační bonus do: <ul style="list-style-type: none"> ○ 24. 3. 2021 za páté bonusové období (25. 12. 2020 - 23. 1. 2021). ○ 16. 4. 2021 za šesté bonusové období (24. 1. 2021 – 15. 2. 2021). ○ Obecné lhůty pro podání žádosti za první, druhé, třetí a čtvrté bonusové období již uplynuly. - Žádost lze podat elektronicky prostřednictvím webové aplikace. - Vedle přímo zasažených podnikatelů mohou o bonus požádat i podnikatelé, kteří jsou na přímo zavřené obory nejméně z 80 % navázáni, a to buďto dlouhodobým dodavatelsko-odběratelským vztahem, anebo je jejich činnost nerozlučně spjata s uzavřenou provozovnou.
<p>Nový kompenzační bonus 2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Počínaje dnem 16. března 2021 začínají finanční úřady vyplácet nový kompenzační bonus ve výši 1000 Kč denně. Žádat o něj je možné zpětně od 1. února a zatím nejdéle do 31. března, tedy nejvýše o 59 tisíc korun. - Online žádost je dostupná ze stránek Finanční správy nebo na www.mfer.cz/novy-bonus - Zákon o novém kompenzačním bonusu prošel legislativním procesem na konci února a od 2. března 2021 začala Finanční správa s přijímáním žádostí živnostníků, společníků malých s. r. o. a osob pracujících na dohodu. - Nový kompenzační bonus je vyplácen za odlišných podmínek a vzniká nově podnikatelům, u kterých došlo ke snížení příjmů z jejich

	<p>podnikatelské činnosti alespoň o 50 % oproti měsíčnímu průměru za srovnávací období.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zákon zavádí dvě bonusová období, únor a březen 2021, která nejsou spojena s trváním nouzového stavu. Dne 29. 3. 2021 rozhodla vláda o prodloužení bonusového období na duben 2021 <p>Příjem žádostí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1. bonusové období: 2. 3. 2021 - 3. 5. 2021 - 2. bonusové období: 2. 3. 2021 - 1. 6. 2021 - 3. bonusové období: 1. 4. 2021 - 30. 6. 2021 - Další bonusová období odpovídající kalendářnímu měsíci může vyhlásit vláda při pokračování restriktivních opatření. Pokud si žadatel požádal o původní kompenzační bonus za období od 1. do 15. února 2021, může požádat o nový kompenzační bonus, který mu bude snížen o již vyplacenou částku. Maximální možná výše podpory za únor 2021 tak může dosáhnout 28 000 Kč. - V případě osob vykonávajících práci na dohodu o provedení práce či o pracovní činnosti zůstává výše nového kompenzačního bonusu na původní částce 500 Kč denně. O tuto částku mohou nově při splnění podmínek žádat i podnikatelé a společníci, kteří jsou nemocensky pojištěni, a to za každý den, kdy jim byla nařízena izolace či karanténa. Podmínkou je, že už za daný den nejsou příjemci nového kompenzačního bonusu.
<p>Záruční program COVID III pro firmy zasažené koronavirem (ČMZRB)</p>	<p>Cílem programu je podpořit prostřednictvím ručení za provozní bankovní úvěry podnikatelů do 500 zaměstnanců, jejichž ekonomické aktivity jsou omezeny v důsledku výskytu koronavirové infekce a souvisejících preventivních opatření.</p> <p>Poskytnutí záruk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - až do výše 90 % jistiny zaručovaného úvěru u podniků do 250 zaměstnanců - až do výše 80 % jistiny zaručovaného úvěru u podniků od 250 do 500 zaměstnanců - maximální výše zaručovaného úvěru nesmí přesáhnout 50 mil. Kč - doba ručení max. 3 roky. <p>Podpora je poskytována formou ručení ČMZRB spolupracující bance za portfolio transakcí konečných příjemců.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaručovaný úvěr je možné využít k úhradě provozních výdajů, jako jsou např. mzdy, nájemné, platby za energie, úhrada dodavatelsko-odběratelských faktur, pořízení zásob, materiálu apod. - Poskytování záruk do 30. 6. 2024 nebo do vyčerpání alokace
<p>COVID-Sport III Lyžařská střediska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cílem programu je poskytnout podporu těm podnikatelům, kterým bylo na základě přijatých krizových opatření vlády ČR přímo omezeno provozování podnikatelské činnosti v podobě provozování a správy lyžařských středisek, která musela být od 27. 12. 2020 na základě výše uvedeného usnesení vlády České republiky uzavřena, čímž došlo k významnému poklesu tržeb a tím i likvidity těchto podnikatelských subjektů. - 8. února 2021 vyhlásilo Ministerstvo průmyslu a obchodu Výzvu I k programu COVID – SPORT Lyžařská střediska s alokací 1 mld. Kč. - Příjem žádostí zahájen 15. února v 9:00 prostřednictvím informačního systému AIS MPO.

	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora podnikatelům bude poskytována zpětně podle skutečného počtu uzavřených dní provozu od 27. 12. 2020 - Minimální délka této lhůty je až na výjimky 50 dní, maximální 103 dní - Podpora je poskytována v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to ve formě dotace na provozní náklady. - Maximální výše podpory na jednoho příjemce se odvíjí primárně od počtu a struktury přepravních zařízení, kdy k 1 místu na vleku/lanové dráze náleží kompenzace: <ul style="list-style-type: none"> o 210 Kč (základní vleky), o 340 Kč (neodpojitelné lanové dráhy) o 530 Kč (odpojitelné lanové dráhy) o Vždy za 1 den provozu. - Maximální výše denní podpory je dále omezena částkou vypočtenou jako 50 % běžného průměrného denního nákladu provozu střediska za uplynulé 2 sezony, resp. dvě uzavřená účetní období. - Žadatel o podporu pak za den náleží nižší z takto vypočtených částek. - Žadatel dále nesmí v období příjmu této podpory souběžně čerpat z jiných Covid programů na mzdy, nájemné apod, resp. je povinen v souladu s Výzvou tuto podporu od celkové požadované dotace odečíst.
<p>COVID Záruka CK</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cílem programu je přispět k řešení problémů v oblasti cestovního ruchu v důsledku výskytu koronavirové infekce a souvisejících preventivních opatření a podpořit prostřednictvím bankovních záruk přístup cestovních kanceláří a cestovních agentur k získání pojištění pro případ úpadku, které je pro ně ze zákona povinné. - Záruka až do výše 75 % z požadované spoluúčasti CK do limitu 30 % z pojistného plnění (maximální pojistné částky), max. však 4 mil. Kč - Platnost záruky může přesáhnout sjednanou pojistnou dobu maximálně o 6 měsíců - CK může záruku využít na spoluúčast ve finančním vyjádření požadovaná pojišťovnou pro uzavření pojistné smlouvy (podíl CK na spoluúčasti požadované pojišťovnou pro uzavření pojistné smlouvy je minimálně 25 %) - Příjem žádostí od 1. 3. 2021 do 31. 12. 2021
<p>Záruční program COVID- SPORT</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Cílem programu je pomoci překlenout malým a středním podnikatelům působícím v oblasti sportu krizovou ekonomickou situaci vyvolanou šířením koronaviru Covid-19 (resp. onemocněním s označením COVID-19, které tento koronavirus způsobuje). Projekty lze realizovat kdekoli na území ČR kromě hlavního města Prahy. Záruka COVID SPORT je poskytována v rámci programu Expanze-záruky, který je financován z ESI fondů v rámci Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost Ministerstva průmyslu a obchodu. - Nabízená záruka: <ul style="list-style-type: none"> o za provozní úvěr o výše zaručovaného úvěru max. 15 mil. Kč o až do výše 80 % jistiny zaručovaného úvěru o doba ručení až 3 roky o bez poplatků o s finančním příspěvkem na úhradu úroků až do výše 1 mil. Kč - Využití zaručovaného úvěru:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ náklady na energie, nájemné ○ úhrada dodavatelsko-odběratelských faktur ○ pořízení materiálu, zásob a jiného drobného hmotného či nehmotného majetku ○ úhrada mezd zaměstnanců aj. provozní výdaje <p>- Žádosti jsou přijímány od 1. 2. 2021 do 30. 6. 2023.</p>
Záruka COVID PLUS (EGAP)	<ul style="list-style-type: none"> - Program Covid Plus má velkým zaměstnavatelům pomoci udržet likviditu potřebnou k zachování provozu a případný rozvoj exportních firem. - Podmínkou pro získání záruk je minimální počet 250 zaměstnanců a podíl vývozu na celkových tržbách v roce 2019 musí dosahovat minimálně 20 procent, do čehož se ovšem počítají i výrobní dodávky pro jiného exportéra. - Výše úvěru je stanovena v rozmezí od 5 mil. Kč do 2 mld. Kč, kdy maximální výše úvěru odpovídá 25 % ročního obratu firmy. Výše krytí poskytovaného EGAP je 80 procent, minimální podíl banky tedy bude 20 %. - prodloužení délky úvěru i záruky pro provozní i investiční úvěry na 6 let a navýšení krytí na 90 % (rating B a lepší), resp. 80 % (rating B-). - Žadatelem o záruku je komerční banka, nikoli firma. - Záruka COVID Plus prodloužena do 30. června 2021.
Program The Country for the Future	<ul style="list-style-type: none"> - Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlásilo dne 28. ledna 2021 jednodupňovou veřejnou soutěž ve výzkumu, vývoji a inovacích podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), v programu The Country for the Future (dále jen „Program“), Podprogramu 3 „Inovace do praxe“. - Ve vyhlášené soutěži mohou být podpořeny pouze projekty zaměřené na zavádění inovací v malých a středních podnicích. Výše dotace celkem za projekt nepřesáhne 25 mil. Kč, zároveň činí nejvýše 50 % způsobilých nákladů. Část dotace poskytovaná dle De minimis je navíc limitována podmínkami tohoto nařízení. - Obsahem projektu mohou být (samostatně nebo v kombinaci): <ul style="list-style-type: none"> ○ inovace produktu, ○ inovace postupů, tedy procesu výroby nebo poskytování služby, ○ inovace organizační.
Agricovid Potravinářství II	<ul style="list-style-type: none"> - O podporu mohou opět žádat podnikatelské subjekty působící v oblasti výroby potravin dodávající produkty provozovatelům stravovacích služeb, aby zmírnily negativní ekonomické dopady opatření, která musely přijmout kvůli koronaviru.“ - Podmínkou je pokles příjmu o více než 25 % za rozhodné období, tj. od 1. prosince 2020 do 28. února 2021. - Rozhodným obdobím pro posuzování žádostí bude 1. prosince 2020 až 28. února 2021. - Příjem žádostí: od 15. 3. do 30. 4. 2021
Covid-Lázně	<ul style="list-style-type: none"> - Dne 9. března Evropská komise vydala souhlasné rozhodnutí k prodloužení dotačního titulu COVID – Lázně až do konce letošního roku, tedy do 31. 12. 2021. Na přípravě nové výzvy se aktuálně pracuje. - Stávající podpora se vztahuje na pobyty realizované do 31. 12. 2020. Nová

	<p>výzva by se měla vztahovat na pobyty realizované od 1. 1. 2021. Vouchery vygenerované v roce 2020 jsou platné i v roce 2021. Lázeňská zařízení, která budou mít zájem o pokračování, podají novou žádost o poskytnutí dotace. Základní podmínky pro uplatnění vouchery (tedy minimálně 6 nocí a 5 procedur, sleva ve výši 4000,- pro dospělé osoby s trvalým pobytem v EU/EEA) se nemění.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotace je určena ke krytí nákladů vzniklých akceptací slevových voucherů na realizaci ozdravných, preventivních pobytů v zařízeních (dle zákona č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon), která mají registraci od příslušného krajského úřadu, případně jiného správního orgánu oprávněného vydat oprávnění k poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče, registrovali se k podpoře a splňují podmínky žadatele o dotaci. Konkrétní podmínky čerpání dotace budou zveřejněny ve výzvě a jejích přílohách.
<p>Covid-Ubytování II HUZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dotace je určena k podpoře odvětví cestovního ruchu, respektive provozovatelů hromadných ubytovacích zařízení na území ČR, zasažených důsledky opatření souvisejících s pandemií COVID-19. Podpora je zaměřena na posílení likvidity, zachování provozu těchto zařízení a udržení nabídky stávajících služeb a pracovních míst. - Rozhodné období, k němuž se dotace vztahuje: 22. 10. 2020 - 22. 01. 2021 (vyjma 3. 12. -17. 12. 2020) - Platnost výzvy: od 25. 01. 2021 do 29. 04. 2021 - Příjem žádostí o dotaci: od 01. 02. 2021 do 29. 04. 2021 - Předmět podpory byl rozšířen o kategorii hromadného ubytovacího zařízení: „Kemp“ a „Chatová osada“ (v obou případech se musí jednat o stavbu ubytovacího zařízení).
<p>Balíček opatření na podporu exportérů (EGAP)</p>	<p>Cílem balíčku opatření na podporu exportérů, kteří se potýkají s důsledky nutných restrikcí bránících šíření virové infekce je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedení tzv. Fast Tracku, tedy přednostní vyřízení žádosti o pojištění pro vývozce, kteří v důsledku světové pandemie koronaviru hledají nové odběratele - výrazně snížené poplatky pro vývozce, kteří budou poptávat pojistné produkty EGAP kryjící nová rizika - zkrácení doby potřebné pro uznání nároku na pojistné plnění (čekací doba) u pojištěných úvěrů ze 6 měsíců na 3 měsíce a u pojištěných záruk ze 3 měsíců na 1 měsíc, které pomůže řešit případné cashflow problémy vývozce. <p>Jakýkoli český vývozce obávající se nových rizik se může obrátit na EGAP ihned přes online žádosti na odkaze https://eol.egap.cz/ a EGAP provede následující:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EGAP prověří bonitu a platební schopnost zahraničního odběratele - EGAP ve zkráceném procesu připraví pojistné smlouvy ošetřující riziko neodebrání zboží nebo nezaplacení faktury vývozce - pojištění bude poskytnuto pro pohledávky od 100.000 Kč - pojištění je nabízeno všem českým vývozcům, včetně MSP (fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území ČR).
<p>Velký liberační balíček</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Odložení daňových povinností těm podnikatelům, jejich činnost byla bezprostředně omezena - odložení všech plateb - DPH, zálohy na dani z příjmu a zálohy na dani silniční.

	<p>DPH</p> <ul style="list-style-type: none"> - plátcům DPH se promíjí úrok z prodlení vzniklý na dani z přidané hodnoty a dále je všem plátcům DPH prominuta v období od 1. 10. 2020 do 31. 12. 2020 daň z přidané hodnoty za bezúplatné dodání vyjmenovaného zboží a za bezúplatné dodání zboží nebo poskytnutí služby vybraným subjektům - Plátcům DPH, jejichž činnost byla omezena nebo zakázána usnesením vlády ČR č. 1021 je prominut úrok z prodlení vzniklý na dani z přidané hodnoty u měsíčních plátců za zdaňovací období září 2020, říjen 2020 a listopad 2020 a za III. čtvrtletí 2020 u čtvrtletních plátců, dojde-li k úhradě daně, k níž se úrok z prodlení váže, nejpozději dne 31. 12. 2020. Dotčeným subjektům je tedy prominut úrok z prodlení související s pozdní úhradou daně z přidané hodnoty. Nadále však platí, že daňová přiznání i kontrolní hlášení je nutno podat v zákonné lhůtě. <p>Daň z příjmu fyzických a právnických osob</p> <ul style="list-style-type: none"> - dochází k prominutí zálohy na dani z příjmů fyzických a právnických osob splatných v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020 respektive 15. 10. 2020, 16. 11. 2020 nebo 15. 12. 2020. - Prominutím zálohy na daň z příjmů nedochází k prominutí daně samotné. V rozsahu, v němž na poplatníky toto rozhodnutí nedopadá, nebo této možnosti nevyužijí, mohou ke zmírnění dopadů přijímaných opatření využít ostatních institutů dle daňového řádu jako např. posečkání, individuální prominutí příslušenství daně, žádost o stanovení záloh jinak aj.. <p>Daň silniční</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daňovým subjektům patřícím mezi vybrané subjekty jsou prominuty všechny zálohy na rok 2020, přičemž daň za zdaňovací období 2020 mohou uhradit do konce ledna 2021 v rámci řádně podaného daňového přiznání. - Aby mohl být dotčeným daňovým subjektům prominut úrok z prodlení vzniklý na dani z přidané hodnoty nebo zálohy na daň z příjmů a daň silniční, musí oznámit splnění podmínky nadpoloviční části příjmů pocházející z činností, které byly zakázány či omezeny, příslušnému správci daně. Vzor oznámení je k dispozici na webových stránkách Finanční správy a lze jej podat i e-mailem stejně jako v případě kompenzačního bonusu, tj. vytištěné oznámení je potřeba podepsat, naskenovat a poslat na emailovou adresu Vašeho územního pracoviště, kde máte uložený daňový spis. V pokynech ke vzoru oznámení je podrobnější popis činností, kterých se rozhodnutí týká. Podnikatelé, jejichž převažující činnost spadá do některého z oborů, na které explicitně míří vládní zakazy, mají nově automaticky odloženy všechny úhrady DPH, daní z příjmů a silniční daně, k jejichž splatnosti došlo v období nouzového stavu. Stačí, aby Finanční správě zaslali oznámení, že splňují podmínky generálního pardonu ministryně financí, a to i emailem
<p>Program Antivirus Náhrada</p>	<p>Dne 22. února 2021 schválila vláda usnesením č. 186 prodloužení doby uznatelnosti výdajů programu Antivirus (režim A, režim B, režim A Plus) do 30. dubna 2021. Současně však došlo ke změně některých podmínek, za kterých jsou příspěvky poskytovány. Tyto změny budou do dohod uzavřených</p>

<p>mezd a platů A, B</p>	<p>do 28. února 2021 včleněny formou dodatku k dohodě. Ten bude generován příslušnou webovou aplikací. Předmětem změny je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navýšení limitu maximální výše podpory poskytované v rámci všech podpor dle bodu 3.1 Dočasného rámce (týká se režimu A Plus), a to u příspěvků poskytovaných za měsíce únor a dále. - Druhou zásadní změnou je skutečnost, že v případě příspěvků poskytovaných za měsíce březen a dále, lze příspěvek poskytnout pouze na zaměstnance, jehož pracovní poměr trvá alespoň po dobu 3 měsíců ke dni podání vyúčtování. <p>Režim A</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pro nařízenou karanténu (§ 191 a 192 ZP) zůstává výše příspěvku 80 % mzdových nákladů, tedy vyplacené náhrady mzdy a odvodů. V tomto případě náleží zaměstnanci 60 % průměrného redukováného výdělku za prvních 14 dní trvání karantény. Maximálně 39 000 Kč - Antivirus A Plus – kompletně uzavřené provozy (neřízení vlády ze dne 14. 10. 2020), u nichž z tohoto důvodu vzniká jiná překážka v práci podle § 208 ZP, bude příspěvek činit 100 % vyplacených mzdových nákladů, max. 50 000 Kč na zaměstnance a měsíc, a to v případě nákladů, které vznikly po 1. říjnu 2020 (včetně). Zaměstnavatel musí vyplácet náhradu mzdy ve výši 100 %. Tomuto "podrežimu" teď říkáme Antivirus A Plus. <p><u>Omezení Režimu Antivirus Plus – komu lze/nelze poskytnout</u></p> <p>Pro režim Antivirus Plus (Režim A Plus) budou platit některé dodatečné podmínky s ohledem na pravidla veřejné podpory, které se na Režim A a Režim B nevztahují. Pokud zaměstnavatel nebude moci z těchto důvodů žádat o příspěvek v rámci A Plus může nadále žádat i při uzavření provozu v Režimu A.</p> <p>1. Příspěvek v Režimu Antivirus Plus Nebude možné poskytnout zaměstnavateli, který obdržel veřejnou podporu poskytnutou podle bodu 3.1 Dočasného rámce v částce vyšší 800 000 Eur.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Do tohoto limitu se započítávají všechny podpory poskytnuté dle tohoto bodu Dočasného rámce, přičemž je rozhodující částka, která je uvedena na právním aktu poskytnutí podpory (zpravidla rozhodnutí o poskytnutí dotace); -Aktuálně je podle tohoto bodu Dočasného rámce v ČR poskytována podpora například v rámci programů: COVID-nájemné, COVID-lázně, COVID-kultura, některé projekty v rámci OP Zaměstnanost -Příspěvek Antivirus Plus se bude započítávat do limitu 800 000 Eur <p>Příklad: Celostátní síť restaurací již čerpala COVID-nájemné v celkovém objemu 500 000 Eur, její mzdové náklady na měsíce říjen až prosinec uznatelné pro Antivirus Plus budou však činit 500 000 Eur – zaměstnavatel však bude moci obdržet již jen 300 000 Eur.</p> <p>Příklad: Lázně obdržely v rámci COVID-nájemné podporu ve výši 500 000 Eur a v rámci COVID-lázně 300 000 Eur. V tomto případě již nebudou moci obdržet příspěvek v rámci Antivirus Plus.</p> <p>2. Nebude možné poskytnout zaměstnavatelům, kteří k 31. 12. 2019 byly podnikem v obtížích dle definice Evropské komise.</p> <p>3. Podpora v rámci bodu 3.1 Dočasného rámce je určena na řešení nedostatku likvidity. Nedostatek či nedostupnost likvidity však bude presumován (předpokládána) plošně u všech zaměstnavatelů, kteří vyplácejí náhradu mzdy z důvodu jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele podle § 208 zákoníku</p>
---------------------------------	--

	<p>práce a jejichž provoz byl uzavřen či významně omezen krizovými nebo mimořádnými opatřeními Splnění uvedených podmínek bude stvrzovat zaměstnavatel formou čestného prohlášení, které bude součástí vyúčtování, popřípadě dodatku k dohodě.</p> <p>Režim B</p> <p>60 % mzdových nákladů zaměstnavatele. Mzdovým nákladem je míněna náhrada mzdy a související odvody vyplacené z důvodu trvání překážky v práci podle § 207 ZP písm a), což je prostoj (výpadek na vstupech) a náhrada mzdy činí min. 80 % průměrného výdělku, § 208 ZP, což je jiná překážka v práci na straně zaměstnavatele (např. dobrovolné uzavření či absence významné části zaměstnanců) kdy náhrada mzdy činí 100 % průměrného výdělku, § 209 ZP, což je částečné nezaměstnanost z důvodu omezení poptávky a náhrada mzdy činí min 60 % průměrného výdělku. Maximum je 29 tisíc na zaměstnance/měsíc</p>
<p>Odpuštění DPH u dodání respirátorů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - V období ode dne 3. 2. 2021 do dne 3. 4. 2021 promijí ministryně financí daň z přidané hodnoty za dodání vyjmenovaného zboží vymezeného v Rozhodnutí o prominutí daně z přidané hodnoty z důvodu mimořádné události.
<p>Prominutí příslušenství DPH z důvodu mimořádné události</p>	<ul style="list-style-type: none"> - V souvislosti s krizovým opatřením o omezení volného pohybu v období 1. 3. až 21. 3. 2021 v návaznosti na šíření viru Covid-19 vydala Ministryně financí Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně z přidané hodnoty z důvodu mimořádné události - Pokud plátce daně z přidané hodnoty (případně identifikovaná osoba) nepodá daňové přiznání k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období únor 2021 nebo daň za toto zdaňovací období neuhradí v čas, pak je Rozhodnutím prominuta pokuta za pozdní podání, která by vznikla na základě ustanovení § 250 odst. 1 daňového řádu, a úrok z prodlení vzniklý podle ustanovení § 252 daňového řádu vážící se k této dani, a to automaticky bez žádosti za předpokladu, že ke splnění předmětných povinností dojde nejpozději do 15. 4. 2021. - Dále je prominuta i pokuta za pozdní podání vzniklá u dodatečného daňového přiznání k dani z přidané hodnoty, které je plátce daně (případně identifikovaná osoba) podle § 141 odst. 1 daňového řádu povinen podat do konce března 2021, a to v případě, že k jeho podání dojde nejpozději do 15. 4. 2021. - Plátcům daně z přidané hodnoty se automaticky na základě Rozhodnutí promijí pokuta dle ustanovení § 101h odst. 1 písm. a), b) a d) zákona o DPH, pokud je kontrolní hlášení za kalendářní měsíc únor 2021 podáno nejpozději do 15. 4. 2021. - Dále se plátcům daně promijí i pokuta vzniklá dle ustanovení § 101h odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona o DPH a ustanovení § 101h odst. 2 zákona o DPH, a to v případě, kdy plátci daně z přidané hodnoty vznikla povinnost podat kontrolní hlášení za jiné období, než je únor 2021, za předpokladu, že lhůta pro splnění povinnosti běží i z části v období od 1. 3. 2021 do 21.

	3. 2021 a povinnost bude splněna nejpozději do 15. 4. 2021.
Posečkán í úhrady daně	<ul style="list-style-type: none"> - Daňový subjekt může z důvodu tíživé sociální či ekonomické situace požádat správce daně o posečkání úhrady daně, popř. její rozložení na splátky. Dle § 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, správce daně může povolit posečkání z následujících důvodů: <ul style="list-style-type: none"> ○ pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu dle § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu (např. ztráta klíčových zakázek či zaměstnanců, omezení provozuschopnosti apod.). Podnikatelé doloží např. smlouvy s obchodními partnery, doklady o povinných platbách souvisejících s provozem podnikání, ○ pokud by byla ohrožena výživa daňového subjektu nebo osob na jeho výživu odkázaných – pouze pro fyzické osoby dle § 156 odst. 1 písm. b) daňového řádu. Podnikatelé doloží stav pokladny, peněžní deník, aktuální rozvahu, výkaz zisku a ztráty apod. ○ pokud by neprodlená úhrada vedla k zániku podnikání daňového subjektu, přičemž výnos z ukončení podnikání by byl pravděpodobně nižší než jím vytvořená daň v příštím zdaňovacím období – pouze pro podnikatele, dle § 156 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Bude řešeno individuálně dle komplexní ekonomické analýzy podnikání. Finančnímu úřadu podnikatelé doloží veškeré podklady, které podporují jejich tvrzení. ○ není-li možné vybrat daň od daňového subjektu najednou dle § 156 odst. 1 písm. d) daňového řádu. Nejedná se jen o nedostatek peněz na účtu, ale o případ, kdy peníze nelze opatřit ani jinak (prodejem majetku, sjednáním úvěru). Podnikatelé doloží stav pokladny, peněžní deník, aktuální rozvahu, výkaz zisku a ztráty apod. ○ při důvodném očekávání částečného nebo úplného zániku povinnosti uhradit daň § 156 odst. 1 písm. e) daňového řádu. Jde zejména o případy, kdy podnikatel žádá zároveň o prominutí daně. - Žádost se podává místně příslušnému finančnímu úřadu (listinnou formou, ústně do protokolu, datovou zprávou). Pro žádost neexistuje speciální tiskopis. Žádost musí obsahovat identifikaci žadatele, informaci, čeho se žádost týká, všechny relevantní skutečnosti mající vliv na neschopnost uhradit daň v dané výši najednou a doklady toto prokazující, návrh splátkového kalendáře a způsob a prostředky, ze kterých bude v budoucnu daň uhrazena

Zdroj: MPO, 2020, (upraveno)